

Z A K O N

O REGULISANIM PROFESIJAMA I PRIZNAVANJU PROFESIONALNIH KVALIFIKACIJA

I. UVODNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom se uređuju minimalni uslovi osposobljavanja u Republici Srbiji za pristup i obavljanje profesija doktora medicine, doktora medicine specijaliste, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, medicinskih sestara opšte nege, babica, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine, arhitekata, kao i priznavanje profesionalnih kvalifikacija, uključujući i sistem priznavanja profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija u Republici Srbiji u cilju ostvarivanja prava na poslovno nastanjenje, slobodu pružanja usluga na privremenoj i povremenoj osnovi u Republici Srbiji na osnovu profesionalnih kvalifikacija, kao i postupak priznavanja profesionalnih kvalifikacija.

Postupak priznavanja profesionalnih kvalifikacija kada je u pitanju opšti sistem priznavanja, priznavanje profesionalnog iskustva i automatsko priznavanje kvalifikacija, uređuje se odredbama ovog zakona, a supsidijarno se primenjuju odredbe propisa koji uređuju opšti upravni postupak, osim ako je ovim zakonom drugačije uređeno.

Ovim zakonom se utvrđuju uslovi za delimičan pristup regulisanoj profesiji u Republici Srbiji, kao i priznavanje pripravničkog staža obavljenog izvan svoje matične države, odnosno u državi potpisnici (u daljem tekstu: „država potpisnica EEP-a”).

Izrazi koji se koriste u ovom zakonu i propisima koji se donose na osnovu ovog zakona, a koji imaju rodno značenje, nezavisno od toga da li se koriste u muškom ili ženskom rodu, obuhvataju podjednako muški i ženski rod.

Član 2.

Visokoškolske ustanove koje imaju akreditovane studijske programe za sticanje obrazovanja za profesije doktor medicine, doktor medicine specijalista, doktor dentalne medicine, doktor dentalne medicine specijalista, magistar farmacije, doktor veterinarske medicine i arhitekta treba da usklade studijske programe sa minimalnim uslovima osposobljavanja iz Direktive pre ulaska Republike Srbije u Evropsku uniju.

Ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja za profesije medicinska sestra opšte nege i babica treba da uskladi planove i programe nastave i učenja sa minimalnim uslovima osposobljavanja iz Direktive pre ulaska Republike Srbije u Evropsku uniju.

Subjekti primene

Član 3.

Ovaj zakon se primenjuje na državljane država potpisnica EEP-a koji su stekli profesionalne kvalifikacije u državi potpisnici EEP-a, a koji u Republici Srbiji žele da obavljaju određenu regulisanu profesiju, kao lica zaposlena kod poslodavca ili lica koja samostalno obavljaju delatnost, uključujući i slobodne profesije.

Ovaj zakon se primenjuje i na državljane trećih država koji su stekli profesionalne kvalifikacije u državi potpisnici EEP-a, osim odredaba o automatskom priznavanju profesionalnih kvalifikacija ovog zakona.

Ovaj zakon se primenjuje na odgovarajući način i na priznavanje profesionalnih kvalifikacija državljanima država potpisnica EEP-a i trećih država koji su stekli profesionalne kvalifikacije van država potpisnica EEP-a, osim odredaba o priznavanju profesionalnih kvalifikacija radi ostvarivanja prava na poslovno nastanjenje, odredaba o priznavanju profesionalnog iskustva i odredaba o automatskom priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija.

U slučaju iz stava 3. ovog člana, dokazi o formalnoj kvalifikaciji za obavljanje regulisanih profesija, stečeni van države potpisnice EEP-a, moraju zadovoljavati minimalne uslove osposobljavanja propisane u glavi IV. ovog zakona.

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na pomorce, za koje je postupak priznavanja profesionalnih kvalifikacija uređen posebnim propisima.

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na kvalifikacije lica koja obavljaju uslužne ili posredničke poslove pri kojima ne dolaze u neposredan dodir sa opasnim hemikalijama, jer je u ovom slučaju postupak priznavanja profesionalnih kvalifikacija uređen posebnim propisima.

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na javne beležnike koji se imenuju u skladu sa posebnim propisima, državne službenike i službenike u organima autonomne pokrajine i jedinicama lokalne samouprave.

Lice kome je priznata profesionalna kvalifikacija ima pravo da obavlja regulisanu profesiju u Republici Srbiji pod istim uslovima kao srpski državljani, u skladu sa zakonom.

Pojmovi

Član 4.

Pojmovi u smislu ovog zakona imaju sledeće značenje:

1) direktiva – označava Direktivu 2005/36/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 7. septembra 2005. godine o priznavanju profesionalnih kvalifikacija (tekst značajan za EEP, „Službeni list EU”, L 255, od 30.9.2005.) i Direktivu 2013/55/EU Evropskog parlamenta i Saveta od 20. novembra 2013. godine o izmeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju profesionalnih kvalifikacija i Uredbe EU br. 1024/2012 o administrativnoj saradnji putem Informacionog sistema unutrašnjeg tržišta („Uredba IMI”) (tekst značajan za EEP, „Službeni list EU”, L 354, od 28.12.2013.), koje važe za evropski ekonomski prostor (u daljem tekstu: Direktiva);

2) država potpisnica EEP-a – države koje su potpisale Ugovor o Evropskom ekonomskom prostoru i Švajcarska konfederacija;

3) matična država – država članica u kojoj je kandidat stekao svoje profesionalne kvalifikacije za bavljenje određenom profesijom, odnosno delatnošću; može biti i država članica poslovnog nastanjenja nosioca profesionalne kvalifikacije;

4) treće države – sve države koje nisu članice Evropske unije, niti države potpisnice EEP-a i Švajcarske konfederacije;

5) regulisana profesija – profesionalna delatnost ili skup profesionalnih delatnosti kod kojih je pristup i obavljanje, odnosno način obavljanja delatnosti na osnovu zakonskih, podzakonskih ili drugih akata donetih na osnovu zakonskih ovlašćenja, neposredno ili posredno uslovljen posedovanjem određenih

profesionalnih kvalifikacija, kao i profesionalna delatnost ili skup profesionalnih delatnosti kojima se bave članovi stručnih organizacija sa profesionalnim nazivom;

6) profesionalna kvalifikacija – obuhvata završeno formalno obrazovanje i dodatno stručno osposobljavanje i usavršavanje koje se obavlja tokom ili nakon završetka formalnog obrazovanja, a dokazuje se diplomom ili drugom javnom ispravom koju je izdala nadležna obrazovna ustanova; ispunjavanje uslova opšteg sistema priznavanja iz člana 14. ovog zakona, a dokazuje se potvrdom o osposobljenosti ili profesionalnim iskustvom, na osnovu koga je nosilac profesionalne kvalifikacije stekao pravo obavljanja određene regulisane profesije u državi potpisnici EEP-a;

7) formalna kvalifikacija – diploma, svedočanstvo i druga javna isprava koju je izdalo nadležno telo države potpisnice EEP-a kojima se potvrđuje uspešno završeno formalno obrazovanje koje je stečeno u državi potpisnici EEP-a;

8) profesionalni naziv – naziv koji svom nosiocu daje pravo na obavljanje određene regulisane profesije i može biti različit od naziva koji se stiču završetkom formalnog obrazovanja u skladu sa propisima iz oblasti srednjeg i visokog obrazovanja u Republici Srbiji;

9) profesionalno iskustvo – stvarno obavljanje profesije sa punim ili nepunim radnim vremenom u državi potpisnici EEP-a, u skladu sa propisima;

10) pripravnički staž – period koji se obavlja pod nadzorom mentora ako predstavlja uslov za pristup regulisanoj profesiji, a koji se može obavljati ili tokom formalnog obrazovanja ili posle završetka formalnog obrazovanja;

11) period prilagođavanja – obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji pod nadzorom, koje može biti praćeno stručnim osposobljavanjem i usavršavanjem i podleže ocenjivanju; detaljna pravila kojima se uređuje period prilagođavanja i ocenjivanje kao i status kandidata za vreme perioda prilagođavanja utvrđuje nadležno telo uzimajući u obzir činjenicu da je kandidat nosilac formalne kvalifikacije u državi potpisnici EEP-a;

12) regulisano obrazovanje i osposobljavanje – svako obrazovanje i osposobljavanje koje je izričito usmereno na obavljanje određene regulisane profesije, a koje obuhvata jedan ili više programa koji su, tamo gde je primereno, dopunjeni odgovarajućim stručnim osposobljavanjem ili vežbama ili stručnom praksom; struktura i nivo stručnog osposobljavanja, vežbi ili stručne prakse biće uređeni drugim propisom;

13) zajednički okvir osposobljavanja – zajednički skup kompetencija neophodnih za obavljanje određene regulisane profesije, koji ne zamenjuje nacionalne programe obrazovanja i osposobljavanja osim u slučajevima kada je drugim propisima drugačije rešeno;

14) kompetencija – integrisani skup znanja, veština, sposobnosti i stavova koji omogućuje pojedincu efikasno obavljanje aktivnosti u datoj profesiji;

15) provera osposobljenosti za obavljanje regulisane profesije – provera stručnog znanja, veština, sposobnosti i stavova kandidata koju sprovode nadležna tela Republike Srbije radi procene osposobljenosti kandidata za obavljanje regulisane profesije; za potrebe provere osposobljenosti nadležno telo utvrđuje predmete koji nisu obuhvaćeni kandidatovim dokazima o formalnoj kvalifikaciji, predmete koji podležu proveru osposobljenosti, a bitni su za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji, što se utvrđuje poređenjem obrazovanja i osposobljavanja koje se zahteva za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji i onog koje se zahteva u drugoj državi potpisnici EEP-a; detaljna pravila kojima se uređuje provera osposobljenosti u profesiji i status kandidata za vreme pripreme za

proveru, utvrđuje nadležno telo uzimajući u obzir činjenicu da je kandidat nosilac profesionalne kvalifikacije u državi potpisnici EEP-a;

16) zajednička provera osposobljenosti – standardizovana provera osposobljenosti nosilaca određenih profesionalnih kvalifikacija koja je dostupna drugim državama potpisnicama EEP-a koje su prihvatile zajednički okvir osposobljavanja; uspešan rezultat provere omogućava nosiocu profesionalne kvalifikacije da obavlja profesiju u svakoj drugoj državi potpisnici EEP-a koja je prihvatila zajednički okvir osposobljavanja pod istim uslovima kao i nosioci profesionalnih kvalifikacija koje su svoje kvalifikacije stekli u toj državi;

17) automatsko priznavanje – priznavanje profesionalne kvalifikacije koje se odnosi isključivo na državljane država potpisnica EEP-a sa dokazom o formalnoj kvalifikaciji izdatim u državi potpisnici EEP-a, kojim Republika Srbija priznaje valjanost jednaku onoj koju imaju dokazi o formalnoj kvalifikaciji koje sama izdaje;

18) stručni i akademski naziv i akademski stepen – naziv i stepen koji se u Republici Srbiji stiču završetkom visokog obrazovanja;

19) pružanje usluga na privremenoj i povremenoj osnovi - pružanje usluga kome ne prethodi postupak priznavanja profesionalne kvalifikacije uz uslov poslovnog nastanjenja u drugoj državi potpisnici EEP-a, a koje se procenjuje za svaki pojedinačni slučaj, uzimajući u obzir njegovo trajanje, učestalost, redovnost i stalnost;

20) potvrda o nesmetanom pružanju usluga na unutrašnjem tržištu Evropske unije – potvrda koja se izdaje pravnim i fizičkim licima, državljanima Republike Srbije, u svrhu nesmetanog obavljanja profesija i pružanja usluga na teritoriji drugih država potpisnica EEP-a zapošljavanjem i obavljanjem ekonomske delatnosti, odnosno samozapošljavanjem, poslovnim nastanjenjem, odnosno privremenim i povremenim pružanjem usluga (u daljem tekstu: „EU potvrda”);

21) lice koje samostalno obavlja delatnost – lice koje samo snosi rizik poslovnog uspeha ili neuspeha, radi van odnosa podređenosti, koje je za obavljanje delatnosti neposredno, lično i u potpunosti plaćeno;

22) nadležno telo – telo nadležno za sprovođenje postupka i utvrđivanje uslova za priznavanje profesionalnih kvalifikacija, izdavanje rešenja o priznavanju profesionalnih kvalifikacija, davanje informacija o postupku i uslovima priznavanja profesionalnih kvalifikacija i za preduzimanje ostalih radnji u skladu sa ovim zakonom, a to su: nadležne strukovne organizacije ili druga tela ili organizacije koje su posebnim propisima ovlašćene za sprovođenje postupka i utvrđivanje uslova za priznavanje profesionalnih kvalifikacija, odnosno ministarstva u čijem su delokrugu određene regulisane profesije;

23) evropska profesionalna kartica – elektronska potvrda u okviru sistema kojom se dokazuje da je nosilac profesionalne kvalifikacije ispunio sve uslove za pružanje usluga u Republici Srbiji na privremenoj i povremenoj osnovi ili priznavanje profesionalnih kvalifikacija za poslovno nastanjenje u Republici Srbiji (u daljem tekstu: „EPK”);

24) celoživotno učenje – opšte obrazovanje, stručno obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje, neformalno obrazovanje i informalno učenje koje se odvija tokom života, čija je svrha sticanje i unapređivanje znanja, veština, sposobnosti i stavova, uključujući i profesionalnu etiku;

25) IMI sistem – informacioni sistem unutrašnjeg tržišta;

26) evropski sistem prenosa bodova u visokom obrazovanju (ESPB) – sistem bodovanja za visoko obrazovanje koji se koristi u evropskom prostoru visokog obrazovanja;

27) pretežni razlozi opšteg interesa – razlozi koji se kao takvi priznaju u sudskoj praksi Suda pravde Evropske unije.

II. PRUŽANJE USLUGA NA PRIVREMENOJ I POVREMENOJ OSNOVI NA OSNOVU PROFESIONALNIH KVALIFIKACIJA

Uslovi

Član 5.

Fizičko lice koje u Republici Srbiji želi da pruža usluge na privremenoj i povremenoj osnovi obavljanjem određene regulisane profesije, bilo kao lice zaposleno kod poslodavca ili lice koje samostalno obavlja delatnost, može da pruža takve usluge obavljanjem regulisane profesije ako je:

- 1) steklo profesionalnu kvalifikaciju u državi potpisnici EEP-a ili u trećoj državi pod uslovom da je ta država već priznala takvu kvalifikaciju;
- 2) poslovno nastanjeno u državi potpisnici EEP-a, prema propisima za obavljanje iste regulisane profesije u toj državi;
- 3) u državi poslovnog nastanjenja obavljalo istu regulisanu profesiju najmanje jednu godinu u toku poslednjih 10 godina koje su prethodile pružanju usluga, u slučaju da ni ta profesija ni osposobljavanje za tu profesiju nisu regulisani u državi poslovnog nastanjenja; uslov od godinu dana obavljanja profesije neće se primenjivati ako je obavljanje profesije ili obrazovanje i osposobljavanje za tu profesiju regulisano.

U skladu sa odredbama ove glave nadležno telo ne može ni iz jednog razloga vezanog za profesionalne kvalifikacije da ograniči lice iz stava 1. ovog člana u pružanju usluga u Republici Srbiji:

- 1) ako je lice poslovno nastanjeno u državi potpisnici EEP-a u cilju obavljanja određene profesije prema propisima za obavljanje iste profesije u toj državi (u daljem tekstu: „država članica poslovnog nastanjenja”);
- 2) ako se lice u državi članici poslovnog nastanjenja bavilo određenom profesijom najmanje jednu godinu u toku poslednjih 10 godina, u slučaju da ta profesija u državi članici poslovnog nastanjenja nije regulisana.

Lica iz st. 1. i 2. ovog člana podležu posebnim propisima kojima se utvrđuju profesionalne kvalifikacije za obavljanje regulisanih profesija.

Izuzeci

Član 6.

Lica iz člana 5. stav 2. ovog zakona nadležno telo će osloboditi zahteva koje moraju ispunjavati lica sa poslovnim nastanjenjem u Republici Srbiji, i to:

- 1) odobrenja, registracije, odnosno članstva u strukovnoj organizaciji;
- 2) registracije pri organizaciji nadležnoj za socijalno osiguranje u cilju podmirivanja dugovanja osiguravaču, u vezi sa aktivnostima preduzetim u korist osiguranih lica.

Strukovne organizacije ili druga nadležna tela ili organizacije mogu predvideti privremenu registraciju, pod uslovom da registracija ili članstvo u strukovnoj organizaciji ni na koji način ne odlažu, odnosno ne čine težim pružanje usluga i ne zahtevaju nikakve dodatne troškove za lica iz člana 5. stav 2. ovog zakona.

U cilju podmirivanja dugovanja osiguravaču u vezi sa aktivnostima preduzetim u korist osiguranih lica, lice organizaciji iz stava 1. tačka 2. ovog člana šalje obaveštenje unapred ili naknadno u slučaju hitnosti.

Izjava o pružanju usluga

Član 7.

Lice koje želi da pruža usluge obavljanjem regulisane profesije u Republici Srbiji dužno je da pre početka prvog pružanja usluge o tome obavesti nadležno telo ili Jedinstavnu elektronsku kontakt tačku iz člana 85. ovog zakona izjavom u pisanom obliku.

Izjava iz stava 1. ovog člana uključuje lične podatke i podatke o pojedinostima svakog osiguranja ili bilo kog drugog sredstva lične ili kolektivne zaštite s obzirom na profesionalnu odgovornost i podnosi se za svaku godinu u kojoj lice namerava da privremeno ili povremeno pruža usluge u Republici Srbiji.

Uz izjavu iz stava 2. ovog člana, lice je dužno da priloži sledeća dokumenta:

- 1) dokaz o državljanstvu;
- 2) potvrdu kojom se dokazuje da je lice poslovno nastanjeno u državi članici poslovnog nastanjenja za bavljenje profesijom, odnosno delatnostima o kojima je reč i da u trenutku izdavanja potvrde nema, čak ni privremeno, zabranu obavljanja profesije, odnosno delatnosti;
- 3) dokaz o formalnim kvalifikacijama;
- 4) bilo koji dokaz da je lice obavljalo profesiju o kojoj je reč najmanje godinu dana tokom poslednjih deset godina, u slučaju da profesija, stručno obrazovanje i osposobljavanje za tu profesiju nisu regulisani u državi članici poslovnog nastanjenja;
- 5) dokaz o nekažnjavanju, odnosno dokaz da nije bilo privremenog ili trajnog oduzimanja prava na obavljanje profesije, u slučajevima profesija iz sigurnosnog sektora, zdravstvenog sektora i za profesije povezane s obrazovanjem maloletnih lica, uključujući i brigu o deci i predškolsko vaspitanje i obrazovanje, kada to Republika Srbija traži za svoje državljane;
- 6) odgovarajući dokaz da osoba poseduje potreban nivo znanja srpskog jezika za potrebe obavljanja profesije u Republici Srbiji, u slučaju profesija koje mogu imati posledice na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga u skladu sa članom 10. ovog zakona;
- 7) potvrdu o prirodi i trajanju delatnosti izdatu od nadležnog tela države članice poslovnog nastanjenja za profesije koje su obuhvaćene automatskim sistemom priznavanja na osnovu prethodnog profesionalnog iskustva iz člana 25. ovog zakona i koje su na popisu regulisanih profesija za koje je potrebna prethodna provera osposobljenosti u skladu sa članom 85. ovog zakona.

Lice iz stava 1. ovog člana dužno je da prijavi nadležnom telu svaku promenu okolnosti iz stava 3. ovog člana, a na osnovu koje mu je omogućeno da pruža usluge obavljanjem regulisane profesije u Republici Srbiji.

Podnošenjem izjave iz stava 2. ovog člana, lice dobija pravo pristupa profesiji, odnosno pružanja usluga na području Republike Srbije.

Na zahtev nadležnog tela, lice iz stava 1. ovog člana dužno je, ukoliko postoje opravdani razlozi, osim dokumenata iz st. 2. i 3. ovog člana, da dostavi i druga dokumenta, ako se takvi dokumenti zahtevaju i od državljana Republike Srbije i nije moguće pribaviti ih na drugi način.

Na osnovu izjave iz stava 2. ovog člana, nadležno telo može odobriti privremenu registraciju licu iz stava 1. ovog člana, a postupak privremene registracije ne može uticati na početak pružanja usluga niti na bilo koji način ograničiti pružanje usluga u Republici Srbiji i ne može imati za posledicu dodatne troškove za to lice.

EU potvrda

Član 8.

EU potvrda izdaje se pravnom ili fizičkom licu s poslovnim nastanjenjem u Republici Srbiji koje u državi potpisnici EEP-a želi da pruža usluge, a podnosilac zahteva za izdavanje EU potvrde može da bude:

1) pravno ili fizičko lice, s poslovnim nastanjenjem u Republici Srbiji, koje je obavljalo ili obavlja delatnost, odnosno profesiju na području Republike Srbije, a koje namerava da u drugoj državi potpisnici EEP-a obavlja regulisanu profesiju ili

2) pravno ili fizičko lice, s poslovnim nastanjenjem u Republici Srbiji, koje namerava da u drugoj državi potpisnici EEP-a obavlja profesiju koju je obavljalo u Republici Srbiji najmanje godinu dana u okviru deset godina pre pružanja usluga, u slučaju da ista profesija nije regulisana u Republici Srbiji, ali je regulisana u državi domaćinu.

EU potvrdom se dokazuje da je lice iz stava 1. ovog člana poslovno nastanjeno u Republici Srbiji i da u trenutku izdavanja potvrde nema, čak ni privremeno, zabranu obavljanja profesije, odnosno delatnosti.

Nadležno telo za izdavanje EU potvrde je telo ili strukovna organizacija ili institucija koja je posebnim propisima ovlašćena za vođenje odgovarajućeg registra i izdavanje potvrda.

Ministar nadležan za poslove obrazovanja će, u saradnji sa ministrom nadležnim za poslove rada, podzakonskim aktom propisati način izdavanja EU potvrde i utvrditi popis nadležnih tela za izdavanje EU potvrda u Republici Srbiji.

Profesionalni naziv pružaoca usluga

Član 9.

Usluga se obavlja pod profesionalnim nazivom koji postoji u propisima države članice poslovnog nastanjenja, ako takav naziv postoji u toj državi za profesiju o kojoj je reč.

Profesionalni naziv se navodi na službenom jeziku ili na jednom od službenih jezika države članice poslovnog nastanjenja tako da se izbegne moguća zamena s profesionalnim nazivom koji postoji u propisima Republike Srbije.

U slučaju da u državi članici poslovnog nastanjenja ne postoji profesionalni naziv, lice je dužno da navede naziv koji je steklo nakon završetka formalnog obrazovanja, na službenom jeziku ili na jednom od službenih jezika države potpisnice EEP-a.

U slučajevima obavljanja regulisanih profesija iz glave IV. ovog zakona, usluga se obavlja pod profesionalnim nazivom koji postoji u propisima Republike Srbije.

Provera profesionalnih kvalifikacija

Član 10.

U slučaju profesija koje mogu uticati na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga, a ne radi se o obavljanju delatnosti navedenih u Prilogu IV. Direktive kad lice ispunjava uslove iz čl. 25–28. ovog zakona, niti o profesijama iz člana 29. ovog zakona, nadležno telo može proveriti profesionalne kvalifikacije lica pre prvog pružanja usluga.

Prethodna provera iz stava 1. ovog člana moguća je samo kada je svrha provere opravdana i u onoj meri u kojoj se osigurava da zbog neodgovarajućih profesionalnih kvalifikacija lica ne dođe do ozbiljnog narušavanja zdravlja ili

sigurnosti primaoca usluga, kao i kada ta provera ne prekoračuje svrhu pružanja usluga.

Nadležno telo će u roku od mesec dana od prijema EU potvrde i dokumenata iz člana 7. ovog zakona doneti rešenje kojim će lice osloboditi provere profesionalne kvalifikacije ili uputiti u postupak provere profesionalne kvalifikacije.

Nadležno telo će utvrditi licu obavezu provere profesionalnih kvalifikacija iz stava 2. ovog člana, ako se posle završenog postupka provere profesionalne kvalifikacije utvrdi da postoji značajna razlika između profesionalnih kvalifikacija lica i profesionalnih kvalifikacija koje su preduslov za pristup i obavljanje profesije u Republici Srbiji i da je ta razlika takva da je štetna za javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga i da se ne može nadoknaditi postojećim znanjima, veštinama i kompetencijama i profesionalnim iskustvom lica.

Kod profesija koje mogu imati uticaja na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga, nadležno telo koje, u postupku provere iz stava 1. ovog člana, utvrdi da postoji značajna razlika između profesionalnih kvalifikacija lica koje su preduslov za pristup i obavljanje profesije u Republici Srbiji i da to prouzrokuje štetu za javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga, dužno je da omogući licu da pokaže da je stekao znanja, veštine i kompetencije koje nedostaju.

Nadležno telo dužno je da licu pruži mogućnost iz stava 5. ovog člana u roku od mesec dana od dana donošenja rešenja iz stava 3. ovog člana.

U slučaju da nadležno telo ne postupi u rokovima iz st. 3. i 6. ovog člana, lice može da pruža uslugu u Republici Srbiji.

Protiv rešenja nadležnog tela lice ima pravo žalbe nadležnom ministarstvu. Protiv rešenja nadležnog ministarstva lice nema pravo žalbe, ali može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Srbije.

U slučaju da nadležno telo prizna profesionalnu kvalifikaciju za obavljanje regulisane profesije koja može imati posledice po javno zdravlje i sigurnost, lice pruža uslugu pod profesionalnim nazivom koji se koristi u Republici Srbiji.

Prestanak prava pružanja usluga

Član 11.

Lice gubi mogućnost pružanja usluge obavljanjem regulisane profesije u Republici Srbiji, u skladu sa ovim zakonom i nema pravo da ostane privremeno registrovan:

- 1) ako uspostavi poslovno nastanjenje za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji,
- 2) ako mu je u skladu sa odlukom nadležnog tela u državi članici poslovnog nastanjenja ukinuto pravo poslovnog nastanjenja ili mu je bar privremeno zabranjeno obavljanje te profesije u toj državi.

Podaci koji se daju primaocima usluga

Član 12.

U slučaju kad se usluga u Republici Srbiji pruža na osnovu profesionalnog naziva države članice poslovnog nastanjenja, odnosno na osnovu formalnih kvalifikacija lica, nadležno telo može da traži da lice podnese primaocu usluga bilo koji ili sve sledeće podatke:

- 1) ako je lice registrovano u sudskom ili drugom javnom registru, naziv registra u kome je registrovan, njegov matični broj ili sredstva identifikacije iste snage, sadržana u tom registru;

2) ako delatnost podleže odobrenju u državi članici poslovnog nastanjenja, naziv i adresu nadležnog nadzornog tela;

3) naziv bilo koje strukovne organizacije, drugog nadležnog tela ili organizacije kod koje je lice registrovano;

4) profesionalni naziv, ili kad takav naziv ne postoji, formalne kvalifikacije lica i državu potpisnicu EEP-a u kojoj ih je stekao;

5) ukoliko lice obavlja delatnost koja podleže porezu na dodatu vrednost (PDV), identifikacioni broj u skladu sa posebnim propisom;

6) pojedinosti o osiguranju ili drugom sredstvu lične ili kolektivne zaštite, koje se odnose na profesionalnu odgovornost.

III. PRIZNAVANJE PROFESIONALNIH KVALIFIKACIJA U CILJU OSTVARIVANJA PRAVA NA POSLOVNO NASTANJENJE

Opšti sistem priznavanja profesionalnih kvalifikacija

Član 13.

Opšti sistem priznavanja profesionalnih kvalifikacija primenjuje se u slučajevima kada se ne može primeniti sistem priznavanja profesionalnog iskustva, odnosno sistem automatskog priznavanja kvalifikacija i u slučajevima kada podnosilac zahteva zbog posebnih i vanrednih razloga ne ispunjava uslove utvrđene sistemom priznavanja profesionalnog iskustva ili automatskog priznavanja kvalifikacija.

Nivoi profesionalnih kvalifikacija

Član 14.

Profesionalne kvalifikacije razvrstavaju se na nivoe A, B, V, G i D, a dokazuju se sledećim ispravama:

Nivo A – potvrđuje se dokazom o formalnoj kvalifikaciji, odnosno potvrdom o osposobljenosti koju je izdalo nadležno telo u matičnoj državi potpisnici EEP-a, na osnovu:

1) završenog programa stručnog osposobljavanja koji nije deo obrazovanja kojim se stiče svedočanstvo ili diploma iz nivoa B, V, G i D ovog člana; posebnog ispita bez prethodnog osposobljavanja; radnog iskustva stečenog tokom obavljanja profesije s punim radnim vremenom u državi potpisnici EEP-a tokom tri uzastopne godine ili istog trajanja sa skraćenim radnim vremenom (povremeno) tokom prethodnih 10 godina, ili

2) završenog opšteg osnovnog ili srednjeg obrazovanja, koje potvrđuje da je lice steklo opšta znanja.

Nivo B – dokazuje se diplomom, svedočanstvom, odnosno uverenjem kojim se potvrđuje da je lice završilo srednje obrazovanje:

1) opšte, posle kojeg slede studije ili stručno osposobljavanje, osim onog navedenog u nivou V i/ili pripravnička ili stručna praksa koja se zahteva uz to obrazovanje;

2) tehničko ili stručno, posle kojeg, kada je to potrebno, sledi nastavak studija ili stručno osposobljavanje kao što je navedeno u nivou A tačka 1), i/ili pripravnička ili stručna praksa potrebna za to obrazovanje, odnosno osposobljavanje.

Nivo V – dokazuje se diplomom, odnosno drugom javnom ispravom koja potvrđuje:

1) uspešno završen program obrazovanja posle srednjoškolskog, različit od onog navedenog u nivoima G i D, u trajanju od najmanje jedne godine ili u odgovarajućem trajanju povremeno, s tim da je jedan od uslova kao opšte pravilo uspešno završen program srednjeg obrazovanja koji omogućava upis na program visokog obrazovanja ili završen istovetan program srednjeg obrazovanja, kao i stručno osposobljavanje koje može biti uslov za taj program nakon završetka srednjeg obrazovanja, ili

2) programa obrazovanja i osposobljavanja ili

3) u slučaju regulisanih profesija, stručnog osposobljavanja s posebnom strukturom, kojim se stiču kompetencije iznad nivoa B iz tačke 2), i koje je jednako nivou programa stručnog osposobljavanja iz tačke 1) tog nivoa, ako takvo obrazovanje ili osposobljavanje pruža uporediv stručni standard i ako se njime priprema lice za uporediv stepen odgovornosti i funkcija, pod uslovom da je uz diplomu priložena potvrda koju je izdala matična država potpisnica EEP-a.

Nivo G – dokazuje se diplomom koja potvrđuje uspešno završeno obrazovanje posle srednjoškolskog u trajanju od najmanje tri i najviše četiri godine, ili istog trajanja kad se odvija povremeno, koje može biti izraženo ESPB bodovima, stečenim na univerzitetu, drugoj visokoškolskoj ili nekoj drugoj ustanovi na istom nivou, i kada je potrebno, uspešan završetak stručnog osposobljavanja koje je obavezno uz takvo obrazovanje.

Nivo D – dokazuje se diplomom kojom se potvrđuje da je lice uspešno završilo najmanje četvorogodišnje studije posle srednjeg obrazovanja ili istog trajanja kada se odvija povremeno, koje može biti izraženo ESPB bodovima, stečenom na univerzitetu ili visokoškolskoj ustanovi ili nekoj drugoj ustanovi istog nivoa i, kada je to potrebno, uspešan završetak stručnog osposobljavanja koje je obavezno uz takvo obrazovanje.

Nadležno telo na zahtev kandidata ili nadležnog tela države potpisnice EEP-a potvrđuje nivo profesionalne kvalifikacije na osnovu dokaza iz ovog člana.

Jednaki nivo profesionalnih kvalifikacija

Član 15.

Nadležno telo priznaće isti nivo profesionalne kvalifikacije iz člana 14. ovog zakona, ako kandidat dostavi dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji na osnovu kojeg u državi potpisnici EEP-a ostvaruje pravo pristupa profesiji i obavljanju profesije, odnosno priprema ga za obavljanje profesije, i to:

1) koji je izdalo nadležno telo države potpisnice EEP-a i

2) kojim se potvrđuje da je uspešno završio program osposobljavanja i usavršavanja, koji je sastavni deo obrazovnog programa, odnosno van njega, na području države potpisnice EEP-a i koji je priznat u toj državi potpisnici EEP-a kao jednak nivo.

Izuzetno od stava 1. ovog člana nadležno telo priznaće isti nivo profesionalne kvalifikacije i u slučaju da ta kvalifikacija ne ispunjava uslove sadržane u propisima koji su na snazi u matičnoj državi potpisnici EEP-a, ali se tim propisima države potpisnice EEP-a kandidatu garantuju stečena prava za bavljanje i mogućnost bavljenja profesijom.

Stav 2. ovog člana primenjuje se i u slučaju kada matična država potpisnica EEP-a povisi nivo potreban za pristup profesiji i bavljenje tom profesijom, i ako kandidat koristi stečena prava posle završetka osposobljavanja koje ne zadovoljava uslove novog nivoa, na osnovu propisa koji su na snazi u matičnoj državi potpisnici EEP-a.

U slučaju iz stava 3. ovog člana, nadležno telo priznaće prethodno osposobljavanje kao da odgovara nivou novog osposobljavanja.

Uslovi priznavanja

Član 16.

Ako su pristup regulisanoj profesiji ili bavljenje tom profesijom u Republici Srbiji uslovljeni određenim profesionalnim kvalifikacijama, nadležno telo će dozvoliti pristup toj profesiji i bavljenje tom profesijom pod istim uslovima koji su propisani za domaće državljane, kandidatu koji je:

1) stekao profesionalnu kvalifikaciju u nekoj od država potpisnica EEP-a i ima potvrdu o osposobljenosti ili dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji traži ta država članica za pristup ili obavljanje regulisane profesije;

2) obavljao tu profesiju sa punim ili nepunim radnim vremenom u ukupnom trajanju od najmanje jedne godine u poslednjih deset godina u državi potpisnici EEP-a u kojoj ta profesija nije regulisana, pod uslovom da poseduje jednu ili više potvrda o osposobljenosti ili dokaza o formalnoj kvalifikaciji iz člana 14. ovog zakona, koje je izdalo nadležno telo države potpisnice EEP-a u kojoj ta profesija nije regulisana.

Potvrda o osposobljenosti ili dokaz o formalnoj kvalifikaciji moraju ispunjavati sledeće:

- 1) da ih izdaju nadležna tela države potpisnice EEP-a;
- 2) da potvrđuju da je kandidat pripremljen za obavljanje te profesije.

Nadležno telo ne može zahtevati jednogodišnje profesionalno iskustvo iz stava 1. tačka 2. ovog člana, ako dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji kandidat poseduje potvrđuje regulisano obrazovanje i osposobljavanje u matičnoj državi potpisnici EEP-a koja je izdala dokaz.

Izuzetno, nadležno telo je dužno da prihvati nivo profesionalne kvalifikacije koje u skladu sa članom 14. ovog zakona potvrđuje matična država potpisnica EEP-a.

Nadležno telo ne može zahtevati jednogodišnje profesionalno iskustvo iz stava 1. ovog člana, ako dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji kandidat poseduje potvrđuje regulisano obrazovanje i osposobljavanje na nivou profesionalnih kvalifikacija iz člana 14. ovog zakona.

Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana i člana 17. ovog zakona, nadležno telo može odbiti pristup i obavljanje profesije na području Republike Srbije kandidatu koji poseduje potvrdu o osposobljenosti iz člana 14. ovog zakona, u slučaju da se za pristup i obavljanje te profesije u Republici Srbiji zahteva profesionalna kvalifikacija navedena u članu 14. za nivo D ovog zakona.

Izuzeci od opšteg i automatskog sistema priznavanja

Član 17.

Opšti sistem priznavanja profesionalnih kvalifikacija odnosi se na sve profesije koje nisu obuhvaćene priznavanjem profesionalnog iskustva, niti automatskim priznavanjem kvalifikacija, i na slučajeve kada kandidat ne ispunjava uslove za priznavanje profesionalnog iskustva i automatsko priznavanje kvalifikacija, i to:

1) na delatnosti navedene u Prilogu IV. Direktive kad kandidat ne ispunjava uslove za priznavanje profesionalnog iskustva,

2) na doktore medicine, doktore medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktore dentalne medicine specijaliste,

doktore veterinarske medicine, babice, magistre farmacije i arhitekta, kada kandidat ne ispunjava uslove za priznavanje profesionalnog iskustva,

3) na arhitekta, kada kandidat poseduje dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji nije naveden u Prilogu V. Direktive, o priznavanju profesionalne kvalifikacije arhitekta na osnovu minimalnih uslova obrazovanja,

4) na doktore medicine, medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktore veterinarske medicine, babice, magistre farmacije i arhitekta koji imaju dokaz o formalnoj kvalifikaciji specijalista, koji moraju proći osposobljavanje za dodelu naziva doktor medicine, medicinska sestra opšte nege, doktor dentalne medicine, doktor veterinarske medicine, arhitekta i magistar farmacije, ne dovodeći u pitanje automatsko priznavanje kvalifikacija i stečena prava, a isključivo u svrhu priznavanja odgovarajuće specijalizacije,

5) na medicinske sestre opšte nege i specijalizovane medicinske sestre koje imaju dokaz o formalnoj kvalifikaciji za specijalizaciju određene grane, a koje moraju proći osposobljavanje da bi dobile naziv medicinska sestra opšte nege kada traže priznavanje u drugoj državi potpisnici EEP-a, u kojoj odgovarajuće profesionalne delatnosti obavlja specijalizovana medicinska sestra bez osposobljenosti za delatnost medicinske sestre opšte nege,

6) na specijalizovane medicinske sestre bez osposobljenosti za delatnost medicinske sestre opšte nege, kada traže priznavanje u drugoj državi potpisnici EEP-a u kojoj odgovarajuće profesionalne delatnosti obavljaju medicinske sestre opšte nege, specijalizovane medicinske sestre bez osposobljenosti za delatnost medicinske sestre opšte nege ili specijalizovane medicinske sestre koje poseduju dokaz o formalnoj kvalifikaciji za specijalizaciju, a koje moraju proći osposobljavanje za dodelu naziva medicinska sestra opšte nege,

7) na kandidate koji ispunjavaju uslove navedene u članu 16. stav 2. ovog zakona.

Postupak za priznavanje profesionalnih kvalifikacija po opštem i automatskom sistemu priznavanja

Član 18.

Postupak priznavanja profesionalnih kvalifikacija po opštem i automatskom sistemu priznavanja, sprovode tela čija je nadležnost utvrđena posebnim propisima.

Uslovi za priznavanje profesionalnih kvalifikacija za obavljanje određene regulisane profesije u svrhu poslovnog nastanjenja, kao i detaljnija pravila za slobodno pružanje usluga na privremenoj ili povremenoj osnovi na osnovu profesionalnih kvalifikacija, propisuju se posebnim zakonom ili podzakonskim aktom nadležnog ministarstva ili opštim aktima tela ovlašćenih zakonom.

Stav 1. ovog člana ne odnosi se na regulisane profesije iz glave IV. ovog zakona kod kojih se profesionalne kvalifikacije priznaju prema načelu automatskog priznavanja kvalifikacija.

Dodatni uslovi za priznavanje profesionalnih kvalifikacija i način ispunjavanja tih uslova za državljane iz člana 3. stav 3. ovog zakona, mogu se regulisati posebnim zakonom ili podzakonskim aktom nadležnih ministarstava, odnosno opštim aktima zakonom ovlašćenih tela.

U okviru sprovođenja postupka iz stava 1. ovog člana, nadležna tela:

1) primaju zahteve za priznavanje profesionalnih kvalifikacija, vode postupak i izdaju rešenja;

2) određuju osobu zaduženu za popunjavanje baze podataka podacima iz svog delokruga;

3) obavješavaju zainteresovana lica o uslovima za priznavanje profesionalnih kvalifikacija;

4) jedanput godišnje dostavljaju izveštaj o sprovođenju ovog zakona i statistički prikaz donetih rešenja nacionalnom koordinatorskom telu iz člana 87. ovog zakona;

5) obavljaju i druge poslove utvrđene posebnim propisima.

Član 19.

Postupak se pokreće zahtevom kandidata koji se podnosi nadležnom telu.

Zahtev iz stava 1. ovog člana mora da sadrži:

1) dokaz o državljanstvu kandidata i

2) dokaz o ispunjenosti uslova za priznavanje profesionalnih kvalifikacija (potvrda o osposobljenosti, dokaz o formalnoj kvalifikaciji i o profesionalnom iskustvu, kada je to potrebno).

Uz dokaze iz stava 2. ovog člana nadležno telo može zatražiti od kandidata da dostavi i druge dokaze u skladu sa Prilogom VII. Direktive.

U slučaju opravdane sumnje, nadležno telo može da zatraži od nadležnih tela države potpisnice EEP-a potvrdu o autentičnosti dokaza iz stava 2. tačka 2) ovog člana, izdatih u drugoj državi potpisnici EEP-a.

U slučaju opravdane sumnje, kada je dokaz o formalnoj kvalifikaciji izdalo nadležno telo jedne države potpisnice EEP-a, a uključuje osposobljavanje u potpunosti ili delimično stečeno u organizaciji zakonom ustanovljenoj na teritoriji druge države potpisnice EEP-a, nadležno telo ima pravo od nadležnog tela države potpisnice EEP-a, koja je izdala dokaz, da potvrdi njegovo poreklo na taj način što će utvrditi:

1) da li je program osposobljavanja u nadležnoj organizaciji, koja je obavila osposobljavanje, formalno potvrdilo nadležno telo u državi potpisnici EEP-a koja je izdala dokaz;

2) da li je dokaz o formalnoj kvalifikaciji jednak onom koji bi bio izdat da je program osposobljavanja u potpunosti ostvaren u državi potpisnici EEP-a koja je izdala dokaz;

3) da li dokaz o formalnoj kvalifikaciji daje jednaka profesionalna prava na teritoriji države potpisnice EEP-a koja je izdala dokaz.

U slučaju opravdane sumnje, nadležno telo može od nadležnog tela matične države potpisnice EEP-a putem IMI sistema iz člana 88. ovog zakona da zatraži potvrdu da kandidat nema prekid ili zabranu obavljanja profesije zbog teže povrede pravila struke ili zbog osude za krivično delo povezano sa obavljanjem profesionalne delatnosti.

U slučaju prijema nepotpune dokumentacije nadležno telo u roku od mesec dana od dana prijema zahteva iz stava 1. ovog člana, pisanim putem obavještava kandidata i poziva ga da dopuni dokumentaciju u roku od 90 dana. Ukoliko podnosilac zahteva ne dostavi dopunu dokumentacije, nadležno telo će odbaciti zahtev kao nepotpun, osim ako kandidat opravda razloge propuštanja roka.

Zahtev iz stava 1. ovog člana i dokazi iz stava 2. tačka 2) ovog člana podnose se u overenoj kopiji i overenom prevodu na srpski jezik. Ostali dokazi iz stava 2. tačka 1) i stava 3. ovog člana podnose se u običnoj kopiji i neoverenom prevodu.

U slučaju regulisanih profesija kod automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija, dokaz iz stava 2. tačka 2) ovog člana podnosi se u vidu overene kopije i neoverenog prevoda. Ukoliko kandidat nije u mogućnosti da podnese overenu kopiju dokaza, nadležno telo proveriće sadržaj i autentičnost dokaza u skladu sa odredbama glave IV. ovog zakona, koristeći IMI sistem.

Nadležno telo, ako je to opravdano, može zahtevati elektronski potpis, u skladu sa posebnim propisima kojima se reguliše elektronski potpis, za sprovođenje svih postupaka koji se sprovode elektronskim putem.

Mišljenje nadležnih tela

Član 20.

Nadležno telo dužno je da donese rešenje o zahtevu kandidata i da ga dostavi kandidatu najkasnije u roku od tri meseca od dana prijema potpunog zahteva.

Rok iz stava 1. ovog člana može se produžiti najviše za jedan mesec, ako je to predviđeno posebnim propisima koji uređuju uslove za priznavanje profesionalne kvalifikacije.

U slučaju da postupak sprovodi nadležno ministarstvo, dužno je da u postupku priznavanja zatraži mišljenje nadležne strukovne organizacije, ili drugog nadležnog tela ili organizacije, koje su dužne da svoje mišljenje dostave najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema takvog zahteva. U suprotnom, nadležno ministarstvo može da izda rešenje bez takvog mišljenja. Nadležno ministarstvo u postupku može da zatraži i mišljenje odgovarajuće obrazovne ustanove.

Za izdavanje mišljenja iz stava 3. ovog člana nadležna strukovna organizacija ili drugo nadležno telo ili organizacija ne može da traži plaćanje takse ili naknadu drugih troškova.

Mišljenje nadležne strukovne organizacije ili drugog nadležnog tela ili organizacije iz stava 3. ovog člana za nadležno ministarstvo nije obavezujuće.

Ako nadležno telo u postupku pokrenutom na uredan zahtev kandidata ne donese rešenje o zahtevu i ne dostavi ga kandidatu u roku iz stava 1. ovoga člana, odnosno u slučaju produženja u roku iz stava 2. ovog člana, smatraće se da je zahtev kandidata usvojen. U tom slučaju kandidat ima pravo da od nadležnog tela traži donošenje rešenja kojim se utvrđuje da je zahtev kandidata usvojen. Nadležno telo je obavezno da izda rešenje u roku od osam dana od dana traženja.

Dopunske mere - period prilagođavanja i provera osposobljenosti

Član 21.

Nadležno telo može u postupku priznavanja profesionalne kvalifikacije od kandidata koji ispunjava uslove iz člana 16. ovog zakona da zatraži sprovođenje jedne od dopunskih mera, i to:

- 1) period prilagođavanja do tri godine ili
- 2) proveru osposobljenosti.

Sprovođenje dopunske mere iz stava 1. ovog člana, nadležno telo može da zatraži od kandidata ako:

- 1) osposobljavanje koje je prošao obuhvata bitno različite sadržaje od onih koje obuhvata dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji je propisan u Republici Srbiji ili
- 2) regulisana profesija u Republici Srbiji sadrži jednu ili više aktivnosti koje ne postoje u toj profesiji u matičnoj državi kandidata, a osposobljavanje koje se traži

u Republici Srbiji obuhvata bitno različite sadržaje od sadržaja koje obuhvata potvrda o osposobljenosti ili dokaz o formalnoj kvalifikaciji.

Nadležno telo upoređuje dokumentaciju o profesionalnim kvalifikacijama kandidata sa profesionalnim kvalifikacijama koje su u Republici Srbiji propisane kao uslov za obavljanje određene regulisane profesije. Ako na osnovu tog poređenja nadležno telo oceni da kvalifikacije kandidata ne odgovaraju, odnosno da postoje bitne razlike između profesionalnih kvalifikacija kandidata i profesionalnih kvalifikacija koje su propisane za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji, zaključkom poziva kandidata da se u roku od 30 dana pismeno izjasni o izboru jedne od dopunskih mera iz stava 1. ovog člana.

Nadležno telo donosi privremeno rešenje kojim se kandidatu utvrđuje dopunska mera iz stava 1. ovog člana, a na osnovu izbora kandidata iz stava 3. ovog člana, u roku od 60 dana od dana izjašnjenja kandidata o izboru dopunske mere.

U slučaju iz stava 4. ovog člana, prilikom određivanja dopunske mere nadležno telo dužno je da poštuje načelo proporcionalnosti i da utvrdi da li su kompetencije koje je kandidat stekao u državi potpisnici EEP-a ili trećoj državi tokom svog profesionalnog iskustva ili u okviru celoživotnog obrazovanja, takve prirode da u potpunosti ili delimično obuhvataju bitno različit sadržaj naveden u stavu 6. ovog člana.

Bitno različit sadržaj iz stava 2. ovog člana podrazumeva sadržaj osposobljavanja, odnosno stečene kompetencije koje su ključne za obavljanje profesije, a osposobljavanje kandidata je bitno različito u pogledu trajanja ili sadržaja u odnosu na zahteve propisane u Republici Srbiji.

Član 22.

Ukoliko je kandidat izabrao dopunsku meru iz člana 21. stav 1. tačke 1) ovog zakona nadležno telo dužno je da u privremenom rešenju:

- 1) odredi uslove za period prilagođavanja sa mogućim dodatnim obrazovanjem ili osposobljavanjem;
- 2) imenuje mentora za nadzor;
- 3) odredi kriterijume za ocenu uspešnosti prilagođavanja u određenom periodu.

Ukoliko je kandidat izabrao dopunsku meru iz člana 21. stav 1. tačke 2) ovog zakona nadležno telo dužno je da u privremenom rešenju:

- 1) utvrdi rok za proveru osposobljenosti (sprovođenje praktičnog i/ili teorijskog dela) kojim se kandidatu omogućava prva provera osposobljenosti u okviru šest meseci od dana donošenja privremenog rešenja;
- 2) odredi popis obrazovnih sadržaja koji podležu proveru osposobljenosti, a nisu obuhvaćeni kandidatovim dokazima o formalnoj kvalifikaciji, ali su bitni za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji.

Provera osposobljenosti iz stava 2. ovog člana utvrđuje se upoređivanjem obrazovanja, odnosno osposobljavanja koje je za obavljanje regulisane profesije propisano u Republici Srbiji i onog koje se zahteva u državi potpisnici EEP-a u kojoj je kandidat stekao svoje kvalifikacije, odnosno iz koje dolazi. Provera osposobljenosti može obuhvatati obrazovne sadržaje koji su neophodni za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji i poznavanje pravila struke, gde je to primereno.

U slučaju da kandidat ne zadovolji na ispitu provere osposobljenosti iz stava 2. ovog člana, može podneti zahtev za ponavljanje provere osposobljenosti u roku od 15 dana od dana od kada nije zadovoljio na proveru osposobljenosti. Ako kandidat ni

u ponovljenom roku ne zadovolji na proveri osposobljenosti, nadležno telo će rešenjem odbiti zahtev za priznavanje profesionalne kvalifikacije.

Detaljna pravila kojima se uređuju dopunske mere iz člana 21. stav 1. ovog zakona i visina naknade troškova sprovođenja dopunske mere, utvrđuju se podzakonskim aktom nadležnog tela, uzimajući u obzir činjenicu da je kandidat nosilac profesionalne kvalifikacije u matičnoj državi potpisnici EEP-a.

Naknada troškova sprovođenja dopunske mere iz stava 5. ovog člana, kao i način plaćanja i raspodele naknade, uključuje troškove dodatnog obrazovanja ili osposobljavanja u periodu prilagođavanja i troškove sprovođenja provere osposobljenosti. Naknadu troškova plaća kandidat pre početka obavljanja dopunske mere, a naknada ne sme da bude viša od naknade koja se za istu namenu obavljanja profesije utvrđuje za državljane Republike Srbije i ne sme prelaziti stvarne troškove postupka.

Član 23.

Izuzetno, kandidat nema pravo izbora dopunske mere i nadležno telo određuje privremenim rešenjem dopunsku meru u slučaju:

1) kad obavljanje profesije zahteva precizno poznavanje pravnog sistema i pozitivnih propisa Republike Srbije i kada je savetovanje i/ili pomoć u vezi sa poznavanjem pravnog sistema i pozitivnih propisa Republike Srbije stalni i bitni sadržaj obavljanja regulisane profesije,

2) kada kandidat poseduje kvalifikaciju na nivou iz člana 14. za nivo A ovog zakona, a za obavljanje navedene profesije u Republici Srbiji se zahteva kvalifikacija na nivou V iz člana 14. ovog zakona ili

3) kada kandidat poseduje kvalifikaciju na nivou B iz člana 14. ovog zakona, a za obavljanje navedene profesije u Republici Srbiji se zahteva kvalifikacija na nivou G ili D iz člana 14. ovog zakona.

Nadležno telo može privremenim rešenjem odrediti sprovođenje obe dopunske mere iz člana 21. stav 1. ovog zakona i kandidat nema pravo izbora dopunske mere u slučaju kada poseduje kvalifikaciju na nivou A iz člana 14. ovog zakona, a za obavljanje profesije u Republici Srbiji se zahteva kvalifikacija na nivou G iz člana 14. ovog zakona.

Privremenim rešenjem detaljno će se obrazložiti zašto je određena konkretna dopunska mera i sadržaće informacije o potrebnom nivou profesionalne kvalifikacije za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji i o nivou profesionalne kvalifikacije koju poseduje kandidat prema članu 14. ovog zakona, kao i pojedinosti o bitno različitom sadržaju zbog kojih je dopunska mera određena i razloge zašto se te razlike ne mogu nadoknaditi kompetencijama stečenim u matičnoj državi potpisnici EEP-a.

Protiv privremenog rešenja nadležnog tela kandidat ima pravo žalbe nadležnom ministarstvu. Protiv privremenog rešenja nadležnog ministarstva kandidat nema pravo žalbe, ali može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Srbije.

Član 24.

Nadležno telo je dužno da kandidatu u svim fazama postupka priznavanja profesionalnih kvalifikacija daje potrebne informacije i omogućiti uvid u celokupnu dokumentaciju.

Za podneske i upravne radnje obavljene u skladu sa ovim zakonom plaća se taksa u skladu sa propisima kojima se uređuju administrativne takse, a plaća je kandidat pri podnošenju podneska.

Priznavanje profesionalnog iskustva

Član 25.

U slučaju kada je kod određenih delatnosti za priznavanje određene profesionalne kvalifikacije dovoljno profesionalno iskustvo koje pokazuje opšte i/ili stručno znanje i veštine, nadležno telo može kandidatu priznati prethodno bavljenje tom delatnošću u drugoj državi potpisnici EEP-a kao dovoljan dokaz o osposobljenosti.

Ako se utvrde bitne razlike u ostvarenim ishodima učenja i pripadajućim znanjima, veštinama i kompetencijama kandidata koje je stekao u matičnoj državi potpisnici EEP-a, uključujući i opšte i/ili stručno znanje i veštine, odnosno profesionalno iskustvo, nadležna tela mogu da zatraže dodatno osposobljavanje ili proveru osposobljenosti.

U slučaju delatnosti iz Priloga IV. Direktive kada kandidat ne ispunjava uslove iz čl. 25–28. ovog zakona, njegove profesionalne kvalifikacije podležu postupku priznavanja po opštem sistemu.

Delatnosti za koje se priznaje profesionalno iskustvo

Član 26.

U slučaju delatnosti navedenih u popisu V. Priloga IV. Direktive, nadležno telo priznaće prethodno bavljenje tom delatnošću u drugoj državi potpisnici EEP-a kao dokaz osposobljenosti, ako se kandidat tom delatnošću prethodno bavio:

1) šest uzastopnih godina samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu,

2) tri uzastopne godine samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, kad kandidat dokaže da je prošao osposobljavanje u trajanju od najmanje tri godine za delatnost o kojoj je reč, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo,

3) četiri uzastopne godine samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, kad kandidat dokaže da je prošao osposobljavanje u trajanju od najmanje dve godine za delatnost o kojoj je reč, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo,

4) tri uzastopne godine samostalno (kao samozaposleni), kad kandidat dokaže da se bavio delatnošću o kojoj je reč samostalno (kao samozaposleni) tokom najmanje pet godina, ili

5) pet uzastopnih godina na izvršnim funkcijama od kojih je najmanje tri godine bio angažovan za tehničke poslove i odgovornosti najmanje jednog dela privrednog društva, kad kandidat dokaže da je za delatnost o kojoj je reč prethodno prošao osposobljavanje od najmanje tri godine, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo.

U slučajevima iz stava 1. tač. 1) i 4) ovog člana bavljenje delatnošću nije se smelo završiti pre više od deset godina računajući od datuma kad je kandidat podneo potpun zahtev nadležnom telu.

Stav 1. tačka 5) ovog člana ne odnosi se na registrovanje frizerske delatnosti po Međunarodnom standardu industrijske klasifikacije svih ekonomskih delatnosti („ISIC“).

Član 27.

U slučaju delatnosti navedenih u popisu II. Priloga IV. Direktive, nadležno telo priznaće prethodno bavljenje tom delatnošću u drugoj državi potpisnici EEP-a kao dokaz osposobljenosti ako se kandidat tom delatnošću prethodno bavio:

1) pet uzastopnih godina samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu,

2) tri uzastopne godine samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, ako kandidat dokaže da je za delatnost o kojoj je reč prethodno prošao osposobljavanje od najmanje tri godine, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo,

3) četiri uzastopne godine samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, kad kandidat dokaže da je za delatnost o kojoj je reč prethodno završio osposobljavanje od najmanje dve godine, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo,

4) tri uzastopne godine samostalno (kao samozaposleni), ako kandidat dokaže da se bavio delatnošću o kojoj je reč samostalno (kao samozaposleni) tokom najmanje pet godina,

5) pet uzastopnih godina samostalno (kao samozaposleni), ako kandidat dokaže da je prethodno prošao osposobljavanje u trajanju od najmanje tri godine za delatnost o kojoj je reč, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo ili

6) šest uzastopnih godina samostalno (kao samozaposleni), ako kandidat dokaže da je prethodno prošao osposobljavanje u trajanju od najmanje dve godine za delatnost o kojoj je reč, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo.

U slučajevima iz stava 1. tač. 1) i 4) ovoga člana bavljenje delatnošću nije smelo da se završi pre više od deset godina računajući od datuma kad je kandidat podneo potpun zahtev nadležnom telu.

Član 28.

U slučaju delatnosti iz popisa III. Priloga IV. Direktive, nadležno telo priznaće prethodno bavljenje tom delatnošću u drugoj državi članici kao dokaz osposobljenosti za obavljanje takve delatnosti, ako se kandidat tom delatnošću prethodno bavio:

1) tri uzastopne godine samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu,

2) dve uzastopne godine, samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, ako kandidat dokaže da je prethodno prošao osposobljavanje za delatnost o kojoj je reč, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo,

3) dve uzastopne godine, samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, ako kandidat dokaže da se bavio delatnošću o kojoj je reč samostalno najmanje tri godine ili

4) tri uzastopne godine, na osnovu zaposlenja, ako kandidat dokaže da je prethodno prošao osposobljavanje za delatnost o kojoj je reč, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo.

U slučajevima iz stava 1. tač. 1) i 3) ovog člana bavljenje delatnošću nije smelo da se završi pre više od deset godina računajući od datuma kad je kandidat podneo potpun zahtev nadležnom telu.

IV. AUTOMATSKO PRIZNAVANJE PROFESIONALNIH KVALIFIKACIJA

Zajedničke odredbe

Član 29.

Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji za doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine i arhitekte koje su izdale države potpisnice EEP-a, iz Priloga V. Direktive (za doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine i arhitekte) imaju jednaku vrednost kao dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji koji su izdati u Republici Srbiji, i priznaju se po načelu automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija.

Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine, arhitekte, imaju istu vrednost ako su ih izdala nadležna tela koja izdaju dokaze o profesionalnoj kvalifikaciji države potpisnice EEP-a, i ako su im priloženi, kada je potrebno, dokumenti navedeni u tač. 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.2.1, 5.2.2, 5.3.1, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.1, 5.4.2, 5.6.1, 5.6.2, 5.7.1. i 5.7.2. iz Priloga V. Direktive.

Zahtev kandidata za pristup i obavljanje regulisane profesije iz ove glave zakona, na osnovu dokaza o profesionalnoj kvalifikaciji doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine, arhitekte, rešava se u postupku propisanom čl. 18–24. ovog zakona.

U slučajevima opravdane sumnje, nadležno telo može tražiti od nadležnih tela države potpisnice EEP-a potvrdu da kandidat ispunjava minimalne uslove osposobljavanja navedene u ovom zakonu.

Odredbe stava 1. ovog člana nemaju uticaja na odredbe o stečenim pravima iz ovog zakona.

Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji doktora medicine, koje su države potpisnice EEP-a izdale državljanima drugih država potpisnica EEP-a, iste su vrednosti kao dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji doktora medicine specijaliste radi pristupa delatnosti primarne zdravstvene zaštite u Republici Srbiji, priznaju se po načelu automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija i ne utiču na stečena prava doktora medicine.

Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji babice, iz tačke 5.5.2. Priloga V. Direktive, biće automatski priznati ukoliko su ispunjeni uslovi propisani članom 41. stav 1. Direktive.

Načelo automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija primenjuje se na dokaze o profesionalnoj kvalifikaciji izdate u državama potpisnicama EEP-a za arhitekte iz tačke 5.7.1. Priloga V. Direktive, kojima se dokazuje završeno osposobljavanje započeto najranije tokom referentne akademske godine iz tačke 5.7.1. Priloga V. Direktive.

Načelo automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija u Republici Srbiji primenjuje se isključivo radi pristupa profesionalnim delatnostima i njihovom

obavljanju od strane doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, babice, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine koji poseduju javnu ispravu koja dokazuje profesionalnu kvalifikaciju iz tač. 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2. ili 5.6.2. Priloga V. Direktive, odnosno koja potvrđuje da je osoba tokom svog osposobljavanja, kada je to potrebno, stekla potrebna znanja, veštine i kompetencije.

Nadležno telo Republike Srbije izdaće potvrdu doktoru medicine, doktoru medicine specijalisti, medicinskoj sestri opšte nege, babici, doktoru dentalne medicine, magistru farmacije koji poseduju javnu ispravu koja dokazuje formalnu kvalifikaciju iz tač. 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.5.2. i 5.6.2. Priloga V. Direktive, kojom se potvrđuje da je lice tokom svog osposobljavanja, kada je to potrebno, steklo potrebna znanja, veštine i kompetencije propisane ovim zakonom.

Ukoliko dođe do izmena potrebnih znanja, veština i kompetencija predviđenih odredbama o minimalnom osposobljavanju za profesionalne delatnosti iz stava 9. ovog člana, Republika Srbija omogućiće blagovremeno priznavanje takvih kvalifikacija na svom području u skladu s načelom automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija.

Nosioci profesionalnih kvalifikacija imaju pravo i obavezu da se stručno usavršavaju, kontinuirano prate razvoj struke i nauke i stiču nova znanja, veštine i kompetencije. Stalni profesionalni razvoj obuhvata tehnički, naučni, regulatorni i etički razvoj i nosioce profesionalnih kvalifikacija treba motivisati da učestvuju u celoživotnom učenju relevantnom za njihovu profesiju.

Član 30.

Republika Srbija obaveštava Evropsku komisiju o zakonima i drugim propisima u vezi sa izdavanjem dokaza o profesionalnoj kvalifikaciji iz oblasti regulisanih profesija uređenih ovim zakonom.

Republika Srbija obaveštava države potpisnice EEP-a o javnoj ispravi kojom se na njenom području dokazuje profesionalna kvalifikacija lica koja obavljaju regulisanu profesiju arhitekta.

Nadležno telo putem IMI sistema obaveštava Evropsku komisiju o zakonima i drugim propisima u vezi sa izdavanjem dokaza o profesionalnim kvalifikacijama u profesijama obuhvaćenim automatskim priznavanjem.

Minimalni uslovi osposobljavanja

Doktor medicine

Član 31.

Osposobljavanje doktora medicine zahteva posedovanje javne isprave o završenom obrazovanju koje omogućava pristup univerzitetskim studijama medicine u Republici Srbiji ili u drugoj državi potpisnici EEP-a.

Osposobljavanje doktora medicine obuhvata završetak univerzitetskih studija medicine u trajanju od najmanje pet godina koji može biti iskazan u ESPB bodovima i sadrži najmanje 5.500 sati teorijskog i praktičnog obrazovanja na univerzitetu ili pod nadzorom univerziteta.

Član 32.

Osposobljavanjem doktora medicine potvrđuje se da je lice steklo sledeća znanja i veštine:

1) odgovarajuće poznavanje nauke na kome se zasniva medicina i dobro razumevanje naučnih metoda, uključujući načela bioloških funkcija, ocenjivanje naučno utvrđenih činjenica i analizu podataka;

2) dobro razumevanje građe, funkcija i ponašanja zdravih i bolesnih lica, kao i odnosa između zdravstvenog stanja čoveka i njegovog fizičkog i društvenog okruženja;

3) odgovarajuće poznavanje kliničkih disciplina i postupaka koje daje celovitu sliku o duševnim i telesnim bolestima, o medicini sa stanovišta prevencije, dijagnoze i terapije i o ljudskom razmnožavanju;

4) odgovarajuće kliničko iskustvo u bolničkim zdravstvenim ustanovama pod odgovarajućim nadzorom.

Doktor medicine - specijalista

Član 33.

Specijalističko osposobljavanje doktora medicine zahteva posedovanje javne isprave o završenim univerzitetskim studijama medicine iz člana 31. ovog zakona i ispunjavanje minimalnih uslova specijalističkog osposobljavanja.

Specijalističko osposobljavanje doktora medicine obuhvata teorijsku i praktičnu obuku na univerzitetu ili u ustanovi ovlašćenoj od ministra nadležnog za poslove zdravlja. Republika Srbija će obezbediti da specijalističko osposobljavanje ne traje manje od minimalnog predviđenog u Prilogu V. tačke 5.1.3. Osposobljavanje će se sprovoditi pod nadzorom nadležnih organa ili tela, a obuhvata lično učešće specijalizanta u aktivnostima i odgovornostima predviđenim programom specijalizacije.

Specijalističko osposobljavanje obavlja se u punoj satnici i punom obimu u ustanovi ovlašćenoj od ministra nadležnog za poslove zdravlja. Teorijski deo programa obavlja se u punoj satnici i punom obimu na univerzitetu. Specijalističko osposobljavanje uključuje i dežurstva specijalizanta u delu programa koji je predmet specijalizacije i u obavezi je da obavlja sve aktivnosti predviđene programom.

Minimalne uslove specijalističkog osposobljavanja doktora medicine propisuje ministar nadležan za poslove zdravlja.

Ministar nadležan za poslove zdravlja aktom iz stava 4. ovog člana može propisati delimično izuzeće od delova programa specijalističkog osposobljavanja doktora medicine iz Priloga V. tačke 5.1.3. Direktive. Izuzeće se primenjuje za svaki slučaj posebno, ako je navedeni deo programa specijalističkog osposobljavanja već obavljen u okviru drugog programa specijalističkog osposobljavanja iz Priloga V. tačke 5.1.3. Direktive i ako je doktor medicine specijalista stekao specijalističku kvalifikaciju u skladu s programom upisanim u Prilogu V. tačke 5.1.3. Direktive u Republici Srbiji ili u jednoj od država potpisnica EEP-a.

Izuzeće iz stava 5. ovog člana može se odobriti za najviše polovinu minimalnog trajanja programa specijalističkog osposobljavanja doktora medicine.

Doktor opšte medicine - specijalista

Član 34.

Specijalističko osposobljavanje iz opšte medicine zahteva posedovanje dokaza o završenim univerzitetskim studijama medicine iz člana 31. ovog zakona tokom kojih je lice steklo potrebna znanja i veštine za obavljanje profesije doktora medicine.

Specijalizacija opšte medicine obuhvata program ostvaren:

- 1) u trajanju od najmanje tri godine sa punim radnim vremenom;
- 2) pod nadzorom tela nadležnih za specijalizaciju u Republici Srbiji;
- 3) manjim delom teorijskim, a većim delom praktičnim osposobljavanjem;
- 4) najmanje šest meseci u ovlašćenoj bolničkoj zdravstvenoj ustanovi sa odgovarajućom opremom i uslugama;
- 5) najmanje šest meseci u ovlašćenoj ordinaciji opšte medicine ili ovlašćenoj zdravstvenoj ustanovi u kojoj se pruža primarna zdravstvena zaštita;
- 6) ličnim učestvovanjem u profesionalnim aktivnostima i odgovornostima lica sa kojima radi tokom specijalizacije;
- 7) u saradnji sa drugim telima čiji se rad odnosi na stručna pitanja opšte medicine.

Doktor dentalne medicine

Član 35.

Pristup osposobljavanju doktora dentalne medicine zahteva posedovanje javne isprave o završenom obrazovanju koje omogućava pristup na univerzitetske studije dentalne medicine u Republici Srbiji ili u drugoj državi potpisnici EEP-a.

Osposobljavanje doktora dentalne medicine obuhvata završetak univerzitetskih studija dentalne medicine, u trajanju od najmanje pet godina, koje može biti iskazano odgovarajućim ESPB bodovima i sadrži najmanje 5.000 sati teorijskog i praktičnog obrazovanja. Program obuhvata najmanje predmete iz člana 36. ovog zakona, koji se izvodi na univerzitetu ili drugoj ustanovi visokog obrazovanja pod nadzorom univerziteta koja obezbeđuje obrazovanje priznatog jednakog stepena ili koja je pod nadzorom univerziteta.

Doktoru stomatologije sa završenim univerzitetskim studijama dentalne medicine u Republici Srbiji nadležni univerzitet izdaće potvrdu o izjednačavanju naziva doktor stomatologije s nazivom doktor dentalne medicine.

Član 36.

Studijski program za doktora dentalne medicine sadrži najmanje sledeće predmete:

- 1) Osnovne predmete: Hemija, Fizika, Biologija;
- 2) Medicinsko-biološke predmete i opšte medicinske predmete: Anatomija, Embriologija, Histologija uključujući Citologiju, Fiziologija, Biohemija (ili Fiziološka hemija), Patološka anatomija, Opšta patologija, Farmakologija, Mikrobiologija, Higijena, Preventivna medicina i epidemiologija, Radiologija, Fizioterapija, Opšta hirurgija, Opšta medicina uključujući Pedijatriju, Otorinolaringologija, Dermatovenerologija, Opšta psihologija-psihopatologija-neuropatologija, Anesteziologija;
- 3) Predmete neposredno povezane sa dentalnom medicinom: Protetika, Dentalni materijali i oprema, Konzervativna dentalna medicina, Preventivna dentalna medicina, Anesteziologija i sedacija, Specijalna hirurgija, Specijalna patologija, Klinička praksa, Pedodoncija, Ortodontologija, Parodontologija, Radiologija u dentalnoj medicini, Dentalna okluzija i funkcija vilice, Strukovno organizovanje, Etika i zakonodavstvo, Socijalni aspekti prakse u dentalnoj medicini.

Jedan ili više predmeta iz stava 1. ovog člana mogu se proučavati kao deo drugih disciplina ili u vezi s njima.

Član 37.

Osposobljavanjem doktora dentalne medicine lice stiče sledeća znanja i veštine:

- 1) odgovarajuće poznavanje nauke na kome se zasniva dentalna medicina i dobro razumevanje naučnih metoda, uključujući načela bioloških funkcija, ocenjivanje naučno utvrđenih činjenica i analizu podataka;
- 2) odgovarajuće poznavanje građe, fiziologije i ponašanja zdrave i bolesne osobe, kao i uticaja prirodnog i društvenog okruženja na zdravstveno stanje čoveka u meri u kojoj ti činioci utiču na dentalnu medicinu;
- 3) dobro razumevanje građe, funkcija zuba, usne duplje, vilica i povezanih tkiva, kako zdravih tako i bolesnih i njihovog odnosa s opštim zdravstvenim stanjem i fizičkom i socijalnom dobrobiti pacijenta;
- 4) odgovarajuće poznavanje kliničkih disciplina i metoda koje daje doktorima dentalne medicine jasnu sliku o anomalijama, povredama i bolestima zuba, usne duplje, vilica i povezanih tkiva, o preventivi, dijagnostici i terapijskoj dentalnoj medicini;
- 5) odgovarajuće iskustvo pod odgovarajućim nadzorom.

Doktor dentalne medicine kvalifikovan je za aktivnosti koje uključuju prevenciju, dijagnostiku i lečenje anomalija i bolesti zuba, usne duplje i povezanih tkiva.

Doktor dentalne medicine - specijalista

Član 38.

Specijalističko osposobljavanje doktora dentalne medicine zahteva posedovanje dokaza o završenim univerzitetskim studijama za doktora dentalne medicine iz čl. 35–37. ovog zakona i ispunjavanje minimalnih uslova specijalističkog osposobljavanja.

Specijalističko osposobljavanje doktora dentalne medicine sastoji se od teorijskog i praktičnog osposobljavanja koje se sprovodi u ustanovi ovlašćenoj od ministarstva nadležnog za poslove zdravlja. Programi specijalističkog osposobljavanja doktora dentalne medicine traju minimalno tri godine i sprovode se u punoj satnici i punom obimu pod nadzorom ministarstva nadležnog za poslove zdravlja. Specijalizant učestvuje u aktivnostima i odgovornostima predviđenim programom specijalizacije.

Minimalne uslove za obavljanje specijalističkog osposobljavanja doktora dentalne medicine propisuje ministar nadležan za poslove zdravlja.

Magistar farmacije

Član 39.

Pristup osposobljavanju magistra farmacije zahteva posedovanje javne isprave o završenom obrazovanju koje omogućava pristup na univerzitetske studije farmacije u Republici Srbiji ili u drugoj državi potpisnici EEP-a.

Osposobljavanje magistra farmacije obuhvata završavanje univerzitetskih studija farmacije u trajanju od najmanje pet godina, koje može biti iskazano u odgovarajućim ESPB bodovima, od čega minimalno četiri godine teorijskog i praktičnog obrazovanja u punoj nastavnoj satnici na univerzitetu ili drugoj ustanovi visokog obrazovanja priznatog jednakog stepena ili ustanovi koja je pod nadzorom univerziteta i šest meseci stručnog osposobljavanja u javnoj ili bolničkoj apoteci, koje se obavlja u toku ili na kraju formalnog obrazovanja.

Član 40.

Studijski program magistra farmacije sadrži najmanje sledeće predmete: Biologija biljaka i životinja, Fizika, Opšta i neorganska hemija, Organska hemija, Analitička hemija, Farmaceutska hemija uključujući analizu lekova i medicinskih sredstava, Opšta i primenjena biohemija (medicinska), Anatomija i fiziologija, Medicinska terminologija, Mikrobiologija, Farmakologija i farmakoterapija, Farmaceutska tehnologija, Toksikologija, Farmakognozija, Zakonodavstvo i, kada je primereno, Profesionalna etika.

Uravnotežen odnos između teorijske i praktične nastave daje svakom predmetu iz stava 1. ovog člana dovoljan značaj teorije da bi se održao univerzitetski nivo obrazovanja.

Član 41.

Osposobljavanjem magistra farmacije lice stiče sledeća znanja i veštine:

- 1) odgovarajuće poznavanje lekova i supstanci koje se koriste u proizvodnji lekova;
- 2) odgovarajuće poznavanje farmaceutske tehnologije i fizičko-hemijsko, biološko i mikrobiološko ispitivanje medicinskih proizvoda;
- 3) dovoljno poznavanje metabolizma i uticaja lekova i delovanja toksičnih supstanci i upotreba medicinskih proizvoda;
- 4) odgovarajuće znanje za procenu naučnih podataka u vezi sa lekovima, kako bi se na osnovu ovog znanja mogle pružiti odgovarajuće informacije;
- 5) poznavanje propisa koji regulišu farmaceutsku delatnost.

Član 42.

Magistar farmacije koji ima završeno osposobljavanje iz člana 39. ovog zakona obavlja sledeće poslove, za koje se mogu propisati i dodatni zahtevi odnosno profesionalno iskustvo:

- 1) izrada farmaceutskih oblika lekova;
- 2) proizvodnja i ispitivanje leka;
- 3) ispitivanje lekova u laboratorijama za ispitivanje lekova;
- 4) skladištenje, čuvanje i distribucija lekova na veliko;
- 5) nabavka, priprema, ispitivanje, skladištenje, distribucija i izdavanje delotvornih, kvalitetnih i bezbednih lekova u javnim apotekama, odnosno apotekarskim ustanovama;
- 6) priprema, ispitivanje, skladištenje i izdavanje delotvornih, kvalitetnih i bezbednih lekova u bolničkoj apoteci;
- 7) pružanje informacija i saveta o lekovima i o njihovoj primerenoj upotrebi;
- 8) izveštavanje nadležnih tela o neželjenim dejstvima lekova i farmaceutskih proizvoda;
- 9) individualna podrška pacijentu koji sam sebi daje lekove;
- 10) doprinos lokalnim i nacionalnim kampanjama javnog zdravlja.

Član 43.

Republika Srbija priznaje dokaz nadležnog tela države potpisnice EEP-a da je to lice zaposleno na poslovima magistra farmacije tokom perioda potrebnog za sticanje profesionalnog iskustva neophodnog za pristup profesiji magistra farmacije.

Dokaz iz stava 1. ovog člana praćen je dokazom o profesionalnoj kvalifikaciji za magistra farmacije.

Nadležno telo ne mora nosiocu profesionalne kvalifikacije priznati dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji magistra farmacije u svrhu osnivanja nove apoteke ako je vodio apoteku manje od tri godine.

Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana, nadležno telo može priznati dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji magistra farmacije ako je nadležno telo druge države potpisnice EEP-a već priznalo dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji magistra farmacije u druge svrhe, pod uslovom da je magistar farmacije državljanin države potpisnice EEP-a stvarno i zakonito obavljao apotekarsku delatnost najmanje tri uzastopne godine u toj državi članici.

Medicinska sestra opšte nege

Član 44.

Pristup osposobljavanju za medicinsku sestru opšte nege zahteva posedovanje jednog od sledećih dokaza:

1) dokaz o završenom opštem obrazovanju u trajanju od najmanje 12 godina u Republici Srbiji ili u državi potpisnici EEP-a, koji izdaje nadležna obrazovna ustanova, a kojim se omogućava pristup univerzitetu ili drugoj ustanovi visokog obrazovanja;

2) dokaz o završenom opštem obrazovanju u trajanju od najmanje deset godina u Republici Srbiji ili državi potpisnici EEP-a, koji izdaje nadležna obrazovna ustanova, a kojim se omogućava pristup stručnoj školi za medicinske sestre opšte nege.

Osposobljavanje za medicinsku sestru opšte nege sastoji se od najmanje 4.600 sati teorijskog i kliničkog osposobljavanja u punoj satnici tokom najmanje tri godine stručnog obrazovanja ili strukovnih studija, a koje može biti iskazano u odgovarajućim ESPB bodovima.

Trajanje teorijskog osposobljavanja iz stava 2. ovog člana predstavlja najmanje jednu trećinu, a trajanje kliničkog osposobljavanja najmanje jednu polovinu minimalnog trajanja osposobljavanja i uključuje najmanje program iz člana 45. ovog zakona.

Nadležno telo može priznati delimično izuzeće od stručnog obrazovanja ili strukovnih studija iz stava 2. ovog člana, ako je nosilac profesionalne kvalifikacije deo svog osposobljavanja stekao na programu obrazovanja ili studijama jednakog stepena u Republici Srbiji ili državi potpisnici EEP-a.

Teorijsko osposobljavanje je deo obrazovanja za medicinske sestre opšte nege tokom kojeg lica stiču stručno znanje i veštine potrebne u skladu sa članom 47. ovog zakona. Osposobljavanje sprovode nastavnici zdravstvene nege i drugi kvalifikovani nastavnici medicinskog usmerenja na univerzitetima ili visokim strukovnim školama.

Kliničko osposobljavanje je deo obrazovanja za medicinske sestre opšte nege tokom kojeg lica uče, u timu i u neposrednom kontaktu sa zdravim i bolesnim pojedincima i/ili zajednicom, organizuju pružanje i procenu potrebne sveobuhvatne zdravstvene nege na osnovu stečenih kompetencija. Lica koja se obrazuju uče kako da rade u timu, vode tim i organizuju zdravstvenu negu, što uključuje njihovo osposobljavanje za organizovanje obuke o zdravstvenoj zaštiti za pojedinca, malu grupu unutar zdravstvene ustanove ili zajednice. Kliničko osposobljavanje se obavlja u bolničkim i drugim zdravstvenim ustanovama i u zajednici, pod odgovornošću nastavnika zdravstvene nege, u saradnji sa drugim kvalifikovanim medicinskim

sestrama opšte nege, odnosno uz njihovu pomoć. Ostali zdravstveni radnici mogu učestvovati u nastavnom procesu.

Stručne škole za medicinske sestre opšte nege, univerziteti i visoke strukovne škole koje obrazuju medicinske sestre opšte nege odgovorni su za koordinaciju teorijske i kliničke nastave tokom celog obrazovnog programa.

Član 45.

Obrazovni program za medicinske sestre opšte nege sadrži najmanje sledeće predmete:

1) teorijsko obrazovanje koje se sastoji od zdravstvene nege: priroda i etika struke, opšta načela zdravlja i nege, načela nege, a u odnosu na: opštu i specijalističku medicinu, opštu i specijalističku hirurgiju, negu dece i pedijatriju, negu porodilja, mentalno zdravlje i psihijatriju, brigu o starima i gerijatriju;

2) osnovni predmeti: Anatomija i fiziologija, Patologija, Bakteriologija, Virologija i Parazitologija, Biofizika, Biohemija i radiologija, Dijetetika, Higijena (preventivna medicina, zdravstveno obrazovanje), Farmakologija;

3) društveni predmeti: Sociologija, Psihologija, Načela administracije, Načela poučavanja, Socijalno i zdravstveno zakonodavstvo, Pravni aspekti nege;

4) kliničko obrazovanje koje se sastoji od zdravstvene nege u odnosu na: opštu i specijalističku medicinu, opštu i specijalističku hirurgiju, negu dece i pedijatriju, negu porodilje, mentalno zdravlje i psihijatriju, brigu o starima i gerijatriju, negu u kući.

Jedan ili više predmeta iz stava 1. ovog člana mogu se proučavati kao deo drugih disciplina ili u vezi s njima. Teorijsko obrazovanje vrednuje se i koordinira s kliničkim obrazovanjem tako da se znanja i veštine navedene u programu iz stava 1. ovog člana mogu usvojiti na odgovarajući način.

Član 46.

Osposobljavanjem medicinske sestre opšte nege lice stiče sledeća znanja i veštine:

1) odgovarajuće poznavanje nauke na kome se zasniva opšta nega, uključujući i dovoljno razumevanje građe, fizioloških funkcija i ponašanja zdravih i bolesnih osoba, kao i odnosa između zdravstvenog stanja čoveka i njegovog fizičkog i socijalnog okruženja;

2) odgovarajuće poznavanje prirode i etike profesije i opštih načela zdravlja i opšte nege;

3) odgovarajuće kliničko iskustvo stečeno u bolničkim zdravstvenim ustanovama, u drugim zdravstvenim institucijama i u zajednici, pod nadzorom nastavnika zdravstvene nege u saradnji sa drugim kvalifikovanim medicinskim sestrama opšte nege, na mestima gde su broj kvalifikovanih zdravstvenih radnika i oprema primereni zdravstvenoj nezi pacijenata;

4) sposobnost učešća u praktičnom obrazovanju zdravstvenog osoblja i iskustvo u radu s njim;

5) iskustvo u radu sa članovima ostalih profesija u zdravstvenoj delatnosti.

Član 47.

Osposobljavanjem medicinske sestre opšte nege, završetkom univerziteta, visoke strukovne škole ili stručne škole, medicinska sestra opšte nege mora da bude u stanju da primeni sledeće kompetencije:

1) samostalno postavljanje dijagnoze potrebne zdravstvene nege koristeći važeće teorijsko i kliničko znanje i planiranje, organizovanje i pružanje zdravstvene nege za vreme lečenja pacijenata na osnovu stečenih znanja i veština u skladu sa ovim članom radi poboljšanja stručnog rada;

2) efikasni timski rad sa drugim učesnicima u zdravstvu, uključujući učestvovanje u stručnom usavršavanju radnika na osnovu stečenih znanja i veština u skladu sa ovim članom;

3) usmeravanje pojedinaca, porodica i grupa na zdrav način života i brigu o sebi na osnovu stečenih znanja i veština u skladu sa ovim članom;

4) samostalno pokretanje neodložnih mera za spašavanje života i sprovođenje mera u kriznim i opasnim situacijama;

5) samostalno davanje saveta, uputstava i podrške osobama kojima je potrebna briga i njihovim bližnjima;

6) samostalno obezbeđivanje kvaliteta i vrednovanje zdravstvene nege;

7) sveobuhvatna stručna komunikacija i saradnja sa stručnjacima drugih profesija u zdravstvenoj delatnosti;

8) analiza kvaliteta nege radi poboljšanja sopstvene stručne prakse kao medicinske sestre opšte nege.

Babice

Član 48.

Pristup osposobljavanju babice zahteva posedovanje dokaza o završenom opštem obrazovanju u trajanju od najmanje 12 godina koje omogućava pristup univerzitetu ili drugoj ustanovi visokog obrazovanja u Republici Srbiji ili drugoj državi potpisnici EEP-a.

Osposobljavanje babice minimalno obuhvata završene najmanje tri godine teorijskog i praktičnog osposobljavanja koje može biti iskazano odgovarajućim ESPB bodovima i koje obuhvata najmanje 4.600 sati teorijskog i praktičnog osposobljavanja koje se odvija u okviru studija u punoj satnici. Kliničko osposobljavanje traje najmanje jednu trećinu programa.

Stručne i visoke strukovne škole koje osposobljavaju babice odgovorne su za koordinaciju kliničke nastave tokom celog obrazovnog programa.

Član 49.

Obrazovni program za babice sadrži najmanje sledeće predmete:

1) Teorijska i praktična nastava:

(1) Opšti predmeti: Osnovna anatomija i fiziologija, Osnovna patologija, Osnovna bakteriologija, Virologija i parazitologija, Osnovna biofizika, Biohemija i radiologija, Pedijatrija s posebnim naglaskom na novorođenčadi, Higijena, Zdravstveno vaspitanje, Preventivna medicina, Rano dijagnostikovanje bolesti, Ishrana i dijetetika s posebnim naglaskom na žene, novorođenčad i bebe. Osnovna sociologija i sociomedicinska problematika, Osnovna farmakologija, Psihologija, Principi i metode poučavanja, Zdravstveno i socijalno zakonodavstvo i organizacija zdravstva, Profesionalna etika i profesionalno zakonodavstvo, Polno obrazovanje i planiranje porodice, Zakonska zaštita majke i deteta;

(2) Predmeti specifični za delatnosti babice: Anatomija i fiziologija, Embriologija i razvoj fetusa, Trudnoća, Porođaj i puerperij, Ginekološka i opstetrijska patologija, Priprema za porođaj i roditeljstvo uključujući psihološke aspekte, Pripreme za porođaj (uključujući poznavanje i upotrebu tehničke opreme u

opstetriciji), Analgezija, Anestezija i oživljavanje, Fiziologija i patologija novorođenčeta, nega i nadzor novorođenčeta, Psihološki i socijalni činioci;

2) Praktično i kliničko osposobljavanje, koje se mora sprovoditi pod odgovarajućim nadzorom:

(1) savetovanje trudnica, uključujući najmanje 100 predporođajnih pregleda;

(2) nadzor i nega najmanje 40 trudnica;

(3) izvođenje najmanje 40 porođaja, a ako se ovaj broj ne može postići zbog malog broja porodilja, može se smanjiti na minimalno 30 porođaja, uz uslov asistiranja kod dodatnih 20 porođaja;

(4) aktivno učešće kod karličnog porođaja, ako to nije moguće zbog nedostatka karličnih porođaja praksa se može sprovesti u simuliranoj situaciji;

(5) izvođenje epiziotomije i uvod u šivenje rana uključuje teorijsku nastavu i kliničku praksu; praksa šivenja rana uključuje šivenje rane posle epiziotomije i jednostavne perinealne laceracije i može se obaviti u simuliranoj situaciji;

(6) nadzor i briga za 40 žena kod kojih postoji rizik povezan sa trudnoćom ili trudovima ili sa postporođajnim periodom;

(7) nadzor i nega (uključujući pregled) najmanje 100 žena posle porođaja i zdrave novorođenčadi;

(8) posmatranje i nega novorođene dece koja zahtevaju posebnu negu, uključujući nedonoščad, prenošenu novorođenčad, novorođenčad koja imaju premalu telesnu težinu ili koja su bolesna;

(9) zdravstvena nega kod patoloških stanja na području ginekologije i opstetricije;

(10) uvod u zdravstvenu negu na području medicine i hirurgije uključuje teorijsku nastavu i kliničku praksu.

Teorijsko i praktično osposobljavanje se mora uravnotežiti i koordinirati sa kliničkim osposobljavanjem na takav način da se stečena znanja i iskustva mogu usvojiti na odgovarajući način.

Kliničko osposobljavanje ostvaruje se radom u bolničkim odeljenjima ili drugim zdravstvenim ustanovama, koji je odobrilo nadležno telo. Deo ove prakse, mora biti učestvovanje u aktivnostima odeljenja u meri u kojoj te aktivnosti doprinose osposobljavanju učenjem o odgovornostima povezanim sa delatnošću babica.

Član 50.

Osposobljavanjem babica stiče sledeća znanja i veštine:

1) odgovarajuće poznavanje nauke na kojoj se zasnivaju poslovi babice;

2) odgovarajuće poznavanje etike profesije i zakonodavstva;

3) temeljno poznavanje bioloških funkcija, anatomije i fiziologije, opstetricije i neonatologije, odnosa stanja između zdravlja i fizičkog i socijalnog okruženja čoveka i njegovog ponašanja;

4) odgovarajuće kliničko iskustvo u ovlašćenim ustanovama pod nadzorom osoba osposobljenih za opstetriciju;

5) odgovarajuće razumevanje obrazovanja zdravstvenih radnika i iskustvo u radu s njima.

Član 51.

Osposobljavanje babice omogućava primenu sledećih kompetencija:

- 1) primereno informisanje i savetovanje u vezi s planiranjem porodice;
- 2) dijagnostikovanje trudnoće i praćenje normalnog toka trudnoće, vršenje pregleda za praćenje razvoja normalnog toka trudnoće;
- 3) savetovanje ili upućivanje na pregled potreban za najraniju moguću dijagnozu rizičnih trudnoća;
- 4) izvođenje programa za pripremu roditelja i potpuna priprema za porođaj, uključujući savete o higijeni i prehrani;
- 5) briga i pomoć majci tokom porođaja i praćenje stanja fetusa u materici, odgovarajućim kliničkim metodama i tehničkim sredstvima;
- 6) vođenje spontanih porođaja po potrebi uključujući epiziotomiju i, u hitnim slučajevima, karličnog porođaja;
- 7) prepoznavanje znakova koji upozoravaju na nepravilnost kod majke ili deteta, koji traže upućivanje na doktora medicine specijaliste, preduzimanje hitnih mera u odsustvu doktora medicine specijaliste, posebno ručno odstranjenje placente koje je praćeno ručnim pregledom materice;
- 8) pregled i nega novorođenčeta uz preduzimanje svih inicijativa u slučaju potrebe i izvođenje hitnog oživljavanja;
- 9) nega majke i praćenje njenog napretka u razdoblju posle porođaja i davanje svih potrebnih saveta majci o nezi deteta radi omogućavanja optimalnog napretka deteta;
- 10) obavljanje lečenja koje propiše doktor medicine specijalista ginekologije i opstetricije;
- 11) priprema potrebnih pisanih izveštaja.

Uslovi za priznavanje profesionalnih kvalifikacija u delatnosti zdravstva priznate od države potpisnice EEP

Član 52.

Odredbe koje propisuju minimalne uslove osposobljavanja za profesije u delatnosti zdravstva na odgovarajući način će se uzimati u obzir prilikom vrednovanja kvalifikacije u opštem sistemu priznavanja profesionalnih kvalifikacija.

U slučaju kada je druga država potpisnica EEP-a državljaninu države potpisnice EEP-a već priznala kvalifikaciju stečenu van teritorija EEP-a, Republika Srbija će priznati navedenu odluku druge države potpisnice EEP-a uz ispunjenje uslova stvarnog i zakonitog obavljanja profesionalne delatnosti u zdravstvu na teritoriji Evropske unije najmanje tri uzastopne godine unutar poslednjih pet godina.

Doktor veterinarske medicine

Član 53.

Pristup osposobljavanju za doktora veterinarske medicine zahteva posedovanje javne isprave koja omogućava upis na odgovarajuće studije na univerzitetu ili drugoj ustanovi visokog obrazovanja kojima se priznaje jednak stepen u svrhu takvih studija u Republici Srbiji ili u drugoj državi potpisnici EEP-a.

Osposobljavanje za doktora veterinarske medicine obuhvata ukupno najmanje pet godina redovnih teorijskih i praktičnih studija, koje mogu biti iskazane u odgovarajućim ESPB bodovima, na univerzitetu ili ustanovi visokog obrazovanja koje

pruža osposobljavanje za koje je priznat jednak stepen ili koje je pod nadzorom univerziteta.

Član 54.

Studijski program za doktora veterinarske medicine sadrži najmanje sledeća nastavna polja:

Osnovna nastavna polja: Fizika, Hemija, Biologija životinja, Biologija biljaka, Biomatematika.

Specifična nastavna polja:

1) Osnovne nauke: Anatomija (uključujući histologiju i embriologiju), Fiziologija, Biohemija, Genetika, Farmakologija, Farmacija, Toksikologija, Mikrobiologija, Imunologija, Epidemiologija, Profesionalna etika;

2) Kliničke nauke: Porodiljstvo, Patologija (uključujući anatomsku patologiju), Parazitologija, Klinička medicina i hirurgija (uključujući anesteziologiju), Klinička predavanja o različitim domaćim životinjama, peradi i drugim životinjskim vrstama, Preventivna medicina, Radiologija, Reprodukcijska i poremećaji reprodukcije, Veterinarsko javno zdravstvo, Veterinarsko zakonodavstvo i forenzična medicina, Terapeutika, Propedeutika;

3) Proizvodnja životinja: Proizvodnja životinja, Ishrana životinja, Agronomija, Ruralna ekonomija, Uzgoj životinja, Veterinarska higijena, Etologija i zaštita životinja;

4) Higijena hrane: Inspekcijski nadzor i kontrola hrane za životinje ili hrane životinjskog porekla, Higijena i tehnologija hrane, Praksa (uključujući praksu na mestima gde se obavljaju klanje i prerada prehrambenih proizvoda).

Član 55.

Osposobljavanjem za doktora veterinarske medicine stiču se sledeća znanja i veštine:

1) primereno poznavanje nauke na kojoj se zasniva delatnost doktora veterinarske medicine i propisa Evropske unije koji se odnose na te delatnosti;

2) primereno poznavanje građe organizma, ponašanja i fizioloških funkcija životinja i kompetencije potrebne za njihov gajenje, hranjenje, dobrobit, reprodukciju i higijenu uopšte;

3) kliničke, epidemiološke i analitičke kompetencije potrebne za prevenciju, dijagnostiku i lečenje bolesti životinja, uključujući anesteziju, aseptične operacije i bezbolnu smrt, bilo pojedinačno ili u grupama, uključujući posebno poznavanje bolesti prenosivih na ljude;

4) primereno poznavanje preventivne medicine, uključujući i poznavanje postupaka koji se odnose na zahteve i sertifikovanje;

5) primereno poznavanje higijene i tehnologije za proizvodnju, izradu i stavljanje u promet hrane za životinje ili hrane životinjskog porekla, namenjene ishrani ljudi, uključujući kompetencije potrebne za razumevanje i objašnjavanje dobre prakse u tom području;

6) primerena znanja i veštine potrebne za odgovornu i razumnu upotrebu veterinarskih lekova radi lečenja životinja i obezbeđivanje sigurnosti prehrambenog lanca i zaštite okoline.

Licu koje je završilo formalno obrazovanje za doktora veterinarske medicine u Republici Srbiji, a namerava da obavlja regulisanu profesiju u drugoj državi potpisnici EEP-a, izdaće se dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji u skladu s odredbama Direktive.

Dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji izdaje nadležna obrazovna ustanova koja je izdala diplomu o formalnom obrazovanju doktora veterinarske medicine.

Član 56.

Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji doktora veterinarske medicine iz tačke 5.4.2. Priloga V. Direktive koji zadovoljavaju minimalne uslove osposobljavanja u svrhu pristupa profesiji doktora veterinarske medicine i njegovog obavljanja, jednaki su dokazima o profesionalnoj kvalifikaciji koji su izdati u Republici Srbiji.

Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji iz stava 1. ovog člana moraju biti izdati od nadležnih tela država potpisnica EEP-a i, gde je to primereno, priložiti dokumente navedene u tački 5.4.2. Priloga V. Direktive.

Arhitekta

Član 57.

Osposobljavanje za arhitektu obuhvata:

- 1) ukupno najmanje pet godina studija na univerzitetu ili uporedivoj obrazovnoj ustanovi, sa uspešno položenim završnim ispitom, ili
- 2) najmanje četiri godine studija na univerzitetu ili uporedivoj obrazovnoj ustanovi, sa uspešno položenim završnim ispitom, uz priloženu potvrdu o završetku dvogodišnjeg pripravničkog staža u skladu sa članom 59. stav 2. ovog zakona.

Član 58.

Arhitektura mora da bude glavni element studija iz člana 57. ovog zakona. Studijski program obuhvata uravnoteženo teorijsko i praktično osposobljavanje i obezbeđuje sticanje sledećih znanja i veština:

- 1) sposobnost arhitektonskog projektovanja koji ispunjava estetske i tehničke zahteve;
- 2) odgovarajuće poznavanje istorije i teorija arhitekture, kao i povezanih umetnosti, tehnologija i humanističkih nauka;
- 3) poznavanje lepih umetnosti kao uticaja na kvalitet arhitektonskog projektovanja;
- 4) odgovarajuće znanje o urbanizmu, urbanističkom i prostornom planiranju i veštinama uključenim u proces planiranja;
- 5) razumevanje odnosa između ljudi i objekata, između objekata i njihovog okruženja, kao i razumevanje potrebe da se objekti i prostor međusobno prilagode ljudskim potrebama i merama;
- 6) razumevanje profesije i uloge arhitekta u društvu, posebno pri izradi idejnih rešenja koji uzimaju u obzir društvene faktore;
- 7) razumevanje metoda istraživanja i pripreme idejnih rešenja za arhitektonske projekte;
- 8) razumevanje projekta konstrukcije objekta, te izvođačkih i inženjerskih problema vezanih za projektovanje objekta;
- 9) odgovarajuće poznavanje fizičkih problema i tehnologija, kao i funkcije objekta u cilju obezbeđenja uslova za unutrašnji komfor i zaštitu od klimatskih uticaja u sklopu održivog razvoja;
- 10) neophodne projektantske veštine koje omogućavaju ispunjavanje zahteva korisnika u okvirima određenim finansijskim ograničenjima i građevinskom regulativom;

11) odgovarajuće znanje o delatnostima, organizacijama, propisima i procedurama uključenim u realizaciju arhitektonskog projekta i integrisanje planova u celinu planskog sistema.

Član 59.

Broj godina studija iz člana 57. tačka 1) ovog zakona može da bude iskazan u odgovarajućim ESPB bodovima.

Pripravnički staž iz člana 57. tačka 2) ovog zakona obavlja se posle završene prve tri godine studija. Najmanje godinu dana pripravničkog staža je nadogradnja znanja i veština stečenih tokom studija člana 57. stav 1. ovog zakona. Pripravnički staž se odvija pod nadzorom ovlašćenog mentora ili tela, a ocenjuje ga nadležno telo.

Član 60.

Izuzetno od odredbe člana 57. ovog zakona, smatra se da su ispunjene odredbe člana 29. ovog zakona i u slučaju osposobljavanja koje je deo programa socijalnih poboljšanja ili vanrednih studija, koji ispunjava zahteve iz člana 58. ovog zakona, što se potvrđuje ispitom iz arhitekture koji položi nosilac profesionalne kvalifikacije koji je sedam ili više godina radio u području arhitekture, pod nadzorom arhitekta ili arhitektonskog biroa.

Ispit iz stava 1. ovog člana mora biti na univerzitetskom nivou obrazovanja i jednak završnom ispitu iz člana 57. tačka 2) ovog zakona.

Član 61.

U smislu ovog zakona, poslovi arhitekta su poslovi koji se redovno rade na osnovu profesionalnog naziva: „arhitekta”.

Državljeni država potpisnica EEP-a, koji su ovlašćeni da koriste naziv: „arhitekta” u skladu sa zakonom koji ovlašćuje nadležno telo države potpisnice EEP-a da dodeli taj naziv državljanima država potpisnica EEP-a koji se posebno ističu kvalitetom svog rada u području arhitekture, smatraće se da zadovoljavaju uslove koji se traže za obavljanje poslova arhitekta pod profesionalnim nazivom: „arhitekta”.

Dokaz koji tim nosiocima profesionalne kvalifikacije izda država potpisnica EEP-a, potvrđuje da nosioci profesionalne kvalifikacije obavljaju arhitektonsku delatnost.

Zajednički okvir osposobljavanja

Član 62.

Stručna organizacija, nadležno telo ili nacionalni koordinator u čijem je delokrugu određena regulisana profesija mogu podneti predloge za zajednički okvir osposobljavanja koji ispunjava uslove koje utvrđuje Evropska komisija.

Ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja može pružiti podršku telima iz stava 1. ovog člana koja podnose predlog za uspostavljanje zajedničkog okvira osposobljavanja prema Evropskoj komisiji.

Republika Srbija nije obavezna da primeni zajednički okvir osposobljavanja na svom području, niti da automatski prizna profesionalne kvalifikacije stečene na osnovu takvog zajedničkog okvira osposobljavanja, ako je ispunjen jedan od sledećih uslova:

1) na području Republike Srbije ne postoji obrazovna ustanova ili ustanova koja bi omogućila osposobljavanje za tu profesiju;

2) uvođenje zajedničkog okvira osposobljavanja nepovoljno bi uticalo na organizaciju obrazovnog sistema i sistema stručnog osposobljavanja;

3) postoje znatne razlike između zajedničkog okvira osposobljavanja i stručnog osposobljavanja prema posebnim propisima Republike Srbije, a takva razlika predstavlja ozbiljan rizik za javnu politiku, javnu bezbednost, javno zdravlje, zaštitu okoline ili bezbednost krajnjeg korisnika usluga.

Zajednička provera osposobljenosti

Član 63.

Stručna organizacija, nadležno telo ili nacionalni koordinator u čijem je delokrugu određena regulisana profesija mogu podneti predlog za zajedničku proveru osposobljenosti koja ispunjava uslove koje utvrđuje Evropska komisija.

Ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja može da pruži podršku telima iz stava 1. ovog člana koja podnose predlog za uspostavljanje zajedničke provere osposobljenosti prema Evropskoj komisiji.

Republika Srbija nije obavezna da primeni zajedničku proveru osposobljenosti na svom području, niti da automatski prizna profesionalne kvalifikacije stečene na osnovu takve provere ako je ispunjen jedan od sledećih uslova:

- 1) navedena profesija nije regulisana u Republici Srbiji,
- 2) sadržaj zajedničke provere osposobljenosti neće dovoljno ublažiti ozbiljan rizik za javno zdravlje ili sigurnost krajnjeg primaoca usluga koji je relevantan na području Republike Srbije, ili
- 3) sadržaj zajedničke provere osposobljenosti učinio bi pristup profesiji znatno manje privlačnim u poređenju sa uslovima za pristupanje profesiji na području Republike Srbije.

V. STEČENA PRAVA

Član 64.

Ne dovodeći u pitanje stečena prava specifična za određene profesije, u slučaju kada dokazi o formalnoj kvalifikaciji za doktore medicine, koji omogućuju pristup profesionalnim delatnostima doktora medicine i doktora medicine specijaliste, kao i dokazi o formalnoj kvalifikaciji za medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktor dentalne medicine specijaliste, doktore veterinarske medicine, babice i magistre farmacije koje poseduju državljani država potpisnica EEP-a, ne zadovoljavaju sve uslove osposobljavanja iz čl. 24, 25, 31, 34, 35, 38, 40. i 44. Direktive, svaka država potpisnica EEP-a priznaje kao dovoljne dokaze o formalnoj kvalifikaciji koje su izdale te države potpisnice EEP-a, ako oni potvrđuju uspešno završeno osposobljavanje koje je započeto pre referentnog datuma iz tačaka 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2. i 5.6.2. Priloga V. Direktive, i ako je uz njih priložena potvrda u kojoj se navodi da su lica kojima je izdata stvarno i zakonito obavljala delatnost o kojoj je reč najmanje tri godine uzastopno, u okviru pet godina pre njenog izdavanja.

U slučaju kada dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji za doktore medicine, doktore medicine specijaliste, doktore dentalne medicine, doktore dentalne medicine specijaliste, magistre farmacije, medicinske sestre opšte nege babice, ne zadovoljavaju sve uslove minimalnog osposobljavanja iz čl. 31–35, 37–39, 41, 42, 44, 46–48, 50, 51, 53, 55, 57–60. ovog zakona, nadležno telo priznaje dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji kojim se potvrđuje završeno osposobljavanje u Republici Srbiji koje je započeto pre referentnog datuma iz tač. 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.5.2. i 5.6.2. Priloga V. Direktive i izdaće potvrdu u kojoj se navodi da je nosilac profesionalne kvalifikacije stvarno i zakonito obavljao određenu zdravstvenu

delatnost i/ili profesionalnu aktivnost na području Republike Srbije najmanje tri godine uzastopno, u okviru pet godina pre izdavanja potvrde.

Odredbe iz stava 1. ovog člana odnose se i na dokaze o formalnoj kvalifikaciji za doktore medicine, koji omogućavaju pristup profesionalnim delatnostima doktora medicine i doktore medicine specijaliste, kao i na dokaze o formalnoj kvalifikaciji za medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktore dentalne medicine specijaliste, doktore veterinarske medicine, babice i magistre farmacije, stečene na državnom području nekadašnje Demokratske Republike Nemačke, a koji ne zadovoljavaju minimalne uslove osposobljavanja iz člana 24, 25, 31, 34, 35, 38, 40. i 44. Direktive, ako ti dokazi potvrđuju uspešno završeno osposobljavanje koje je započeto pre:

1) 3. oktobra 1990. godine, za doktora medicine, medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktore dentalne medicine specijaliste, doktore veterinarske medicine, babice i magistre farmacije i

2) 3. aprila 1992. godine, za doktore medicine specijaliste.

Dokazi o formalnoj kvalifikaciji iz stava 3. tačka 1) ovog člana zakona daju nosiocu pravo obavljanja profesionalne delatnosti na celom državnom području Savezne Republike Nemačke pod istim uslovima kao i dokazi o formalnoj kvalifikaciji iz tač. 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2. i 5.6.2. Priloga V. Direktive, koje su izdala nadležna tela u Nemačkoj.

Ne dovodeći u pitanje odredbe koji se odnose na doktore dentalne medicine, svaka država članica priznaje dokaze o formalnoj kvalifikaciji za doktore medicine, koji omogućavaju pristup profesionalnim delatnostima doktora medicine i doktora medicine specijaliste, kao i dokaze o formalnoj kvalifikaciji za medicinske sestre opšte nege, doktore veterinarske medicine, babice, magistre farmacije i arhitekte, koje je državljanima država potpisnica EEP-a izdala nekadašnja Čehoslovačka, ili za koje je osposobljavanje, za Češku Republiku i Slovačku, počelo pre 1. januara 1993. kada tela bilo koje od dve pomenute države potpisnice EEP-a potvrde da su ti dokazi o formalnoj kvalifikaciji na njihovom državnom području jednake pravne valjanosti kao i dokazi o formalnoj kvalifikaciji koje izdaju one same i, za arhitekte, kao dokazi o formalnoj kvalifikaciji predviđeni za te države članice u tački 6. Priloga VI. Direktive, u vezi sa pristupom profesionalnim delatnostima i njihovim obavljanjem, za doktore medicine, doktore medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktore veterinarske medicine, babice, magistre farmacije u odnosu na delatnosti iz člana 45. stav 2. i arhitekte u odnosu na delatnosti iz člana 48. Direktive. Uz takvu potvrdu treba priložiti i potvrdu koju su izdala ta ista tela, a u kojoj se navodi da su ta lica stvarno i zakonito obavljala delatnost o kojoj je reč na njihovom državnom području najmanje tri godine uzastopno, u okviru pet godina pre dana njenog izdavanja.

Nadležno telo priznaje dokaze o formalnoj kvalifikaciji za doktore medicine, koji omogućavaju pristup profesionalnim delatnostima doktore medicine, doktore medicine specijaliste, kao i dokaze o formalnoj kvalifikaciji za medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktore dentalne medicine specijaliste, doktore veterinarske medicine, babice, magistre farmacije i arhitekte, koje je državljanima država potpisnica EEP-a izdao nekadašnji Sovjetski Savez, ili čije je osposobljavanje započeto:

1) za Estoniju, pre 20. avgusta 1991. godine;

2) za Letoniju, pre 21. avgusta 1991. godine;

3) za Litvaniju, pre 11. marta 1990. godine.

kada tela bilo koje od tri pomenute države potpisnice EEP-a potvrde da su ti dokazi na njihovom državnom području iste pravne valjanosti kao i dokazi o formalnoj

kvalifikaciji koje izdaju one same i, za arhitekta, kao dokazi o formalnoj kvalifikaciji predviđeni za te države članice u tački 6. Priloga VI. Direktive, u vezi sa pristupom profesionalnim delatnostima i njihovim obavljanjem, za doktore medicine, doktore medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktore dentalne medicine specijaliste, doktore veterinarske medicine, babice, magistre farmacije u odnosu na delatnosti iz člana 45. stav 2. i arhitekta u odnosu na delatnosti iz člana 48. Direktive. Uz takvu potvrdu treba priložiti i potvrdu koju su izdala ta ista tela, a u kojoj se navodi da su ta lica stvarno i zakonito obavljala delatnost o kojoj je reč na njihovom državnom području najmanje tri godine uzastopno, u okviru pet godina pre dana njenog izdavanja.

Što se tiče dokaza o formalnoj kvalifikaciji za doktore veterinarske medicine koje je izdao nekadašnji Sovjetski Savez ili za koje je osposobljavanje započeto, za Estoniju, pre 20. avgusta 1991. godine, uz potvrdu iz prethodnog stava treba priložiti i potvrdu koju su izdale vlasti u Estoniji, a u kojoj se navodi da su te osobe stvarno i zakonito obavljale delatnost o kojoj je reč na njihovom državnom području najmanje pet godina uzastopno, u okviru sedam godina pre dana njenog izdavanja.

Ne dovodeći u pitanje član 43.b Direktive, nadležno telo priznaje dokaze o formalnoj kvalifikaciji za doktora medicine čime se omogućava pristup profesionalnim delatnostima doktora medicine i doktora medicine specijaliste, za medicinsku sestru opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijalistu, doktora veterinarske medicine, babicu, magistra farmacije i arhitektu, koje poseduju državljanima država potpisnica EEP-a i koje je izdala bivša Jugoslavija, odnosno čije je osposobljavanje započeto:

- 1) za Sloveniju pre 25. juna 1991. godine;
- 2) za Hrvatsku pre 8. oktobra 1991. godine.

ako tela pomenutih država potvrde da takvi dokazi imaju istu pravnu valjanost u okviru njihovog državnog područja kao i dokazi koje one izdaju i kao i, u slučaju arhitekata, dokazi o formalnoj kvalifikaciji navedeni za te države u Prilogu VI. tačka 6. Direktive u pogledu pristupa profesionalnim delatnostima doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, doktora veterinarske medicine, babice, magistra farmacije u odnosu na delatnosti iz člana 45. stav 2. i arhitekta u odnosu na delatnosti iz člana 48. Direktive, kao i u pogledu obavljanja tih delatnosti. Uz takvu potvrdu treba priložiti i potvrdu koju su izdala ta ista tela, u kojoj se navodi da su ta lica stvarno i zakonito obavljala delatnosti o kojoj je reč na njihovom državnom području najmanje tri uzastopne godine, u okviru pet godina pre dana njenog izdavanja.

Državljanima država potpisnica EEP-a čiji dokazi o formalnoj kvalifikaciji za doktore medicine, medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktore veterinarske medicine, babice i magistra farmacije nisu u skladu sa nazivima koji su dodeljeni tim državama potpisnicama EEP-a u tač. 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2. i 5.6.2. Priloga V. Direktive, priznaje se kao dovoljan dokaz, dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji je izdala ta država i uz koji su priložene potvrde koje su izdala nadležna tela.

U potvrdi iz prethodnog podstava navodi se da dokaz o formalnoj kvalifikaciji potvrđuje uspešno završeno osposobljavanje u skladu sa čl. 24, 25., 28, 31, 34, 35, 38, 40. i 44. Direktive, a država potpisnica EEP-a koja ga je izdala smatra ga jednakim kvalifikacijama čiji su nazivi navedeni u tač. 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2. i 5.6.2. Priloga V. Direktive.

Posebne okolnosti

Član 65.

Za kvalifikaciju „feldšer“ (feldšer), dodeljenu u Bugarskoj pre 31. decembra 1999. godine, čiji nosioci obavljaju profesiju/profesionalnu delatnost u skladu sa bugarskim nacionalnim sistemom socijalnog osiguranja na dan 1. januar 2000. godine, mogu da nastave sa obavljanjem profesije iako delovi njihove aktivnosti ulaze u okvir profesije doktora medicine, odnosno medicinskih sestara opšte nege. Nosioci bugarske kvalifikacije „feldšer“ (feldšer) ne mogu da stiču priznanje profesije kao doktori medicine i medicinske sestre opšte nege.

Stečena prava specifična za doktora medicine specijaliste

Član 66.

Nadležno telo može od doktora medicine specijaliste, čije je specijalističko medicinsko osposobljavanje bilo uređeno zakonskim i drugim propisima koji su na snazi od 20. juna 1975. godine, a koji su započeli svoje specijalističko osposobljavanje najkasnije do 31. decembra 1983. godine, zahtevati da svojim dokazima o formalnoj kvalifikaciji prilože potvrdu u kojoj je navedeno da su oni stvarno i zakonito obavljali odgovarajuće delatnosti najmanje tri uzastopne godine tokom pet godina koje su prethodile izdavanju te potvrde.

Za nosioce profesionalne kvalifikacije koji su započeli studije pre 1. januara 1972. godine, program osposobljavanja iz člana 33. ovog zakona može obuhvatati šestomesečno praktično osposobljavanje u punoj satnici na nivou visokog obrazovanja pod nadzorom nadležnih tela.

Republika Srbija priznaje kvalifikaciju doktora medicine specijaliste koja je u Španiji dodeljena doktorima medicine koji su završili svoje specijalističko osposobljavanje pre 1. januara 1995. godine, čak i kad to osposobljavanje ne zadovoljava minimalne uslove osposobljavanja predviđene članom 25. Direktive, ako je dokazu o toj kvalifikaciji priložena potvrda, koju je izdalo nadležno telo u Španiji i koja potvrđuje da je to lice položilo ispit iz posebnog specijalističkog osposobljavanja koje je izvedeno u skladu sa vanrednim merama u vezi sa priznavanjem, utvrđenim Uredbom Kraljevine Španije 1497/99, kako bi se proverilo da li je nivo znanja i veština takvog lica uporediv sa znanjem i veštinama doktora medicine koji poseduju dokaz o kvalifikaciji za doktora medicine specijalistu, koji je za Španiju utvrđen u tač. 5.1.2. i 5.1.3. Priloga V. Direktive.

Nadležno telo priznaje kvalifikaciju doktora medicine specijaliste navedenu u Prilogu V. tač. 5.1.2. i 5.1.3. Direktive koja je u Italiji dodeljena doktorima medicine koji su započeli svoje specijalističko osposobljavanje posle 31. decembra 1983. godine i pre 1. januara 1991. godine, iako to osposobljavanje ne zadovoljava sve uslove osposobljavanja predviđene u članu 33. ovog zakona, ako je dokazu o toj kvalifikaciji priložena potvrda koju je izdalo nadležno telo u Italiji i koja potvrđuje da je taj doktor medicine u Italiji stvarno i zakonito obavljao delatnost doktora medicine specijaliste u istom specijalističkom području o kojem je reč najmanje sedam godina uzastopno u periodu od deset godina pre njenog izdavanja.

Stečena prava specifična za doktora opšte medicine specijalistu

Član 67.

Nadležno telo, u svrhu obavljanja delatnosti opšte medicine priznaje stečeno pravo doktoru medicine državljaninu države potpisnice EEP-a koji je stvarno i zakonito obavljao delatnost opšte medicine do dana pristupanja te države Evropskoj uniji u skladu s odredbama člana 29. ili člana 64. stava 1. ovog zakona bez dokaza iz

tačke 5.1.4. Priloga V. Direktive, ako je priložen dokaz koji izdaje nadležno telo te države.

Dokaz iz stava 1. ovog člana potvrđuje sledeće:

- 1) da je nosilac profesionalne kvalifikacije završio univerzitetske studije medicine;
- 2) da je stvarno i zakonito radio u delatnosti opšte medicine u primarnoj zdravstvenoj zaštiti u svojstvu zaposlene ili samozaposlene osobe;
- 3) da je imao poslovno nastanjenje u državi potpisnici EEP-a do datuma pristupanja te države Evropskoj uniji.

Nadležno telo, u svrhu obavljanja delatnosti opšte medicine, priznaje stečeno pravo doktoru medicine koji ima pravo obavljanja delatnosti doktora opšte medicine specijaliste u okviru sistema zdravstvene zaštite Republike Srbije na dan pristupanja Evropskoj uniji i to na osnovu važećeg odobrenja za samostalan rad izdatog od Lekarske komore Srbije u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita, a koji sa delatnošću opšte medicine ima poslovno nastanjenje u Republici Srbiji na dan pristupanja Evropskoj uniji.

Ministarstvo nadležno za poslove zdravlja izdaće dokaz iz stava 3. ovog člana ako ga podnosioc zatraži, a kojom će se potvrditi:

- 1) da je završio univerzitetske studije medicine;
- 2) da je stvarno i zakonito radio u delatnosti opšte medicine u primarnoj zdravstvenoj zaštiti u svojstvu zaposlene ili samozaposlene osobe;
- 3) da je imao poslovno nastanjenje u Republici Srbiji sve do dana pristupanja Evropskoj uniji.

Stečena prava specifična za doktora dentalne medicine

Član 68.

Nadležno telo, u svrhu obavljanja profesionalne delatnosti doktora dentalne medicine, u okviru kvalifikacija koje su navedene u tački 5.3.2. Priloga V. Direktive, priznaje dokaz o formalnoj kvalifikaciji za doktora izdat u Italiji, Španiji, Austriji, Češkoj, Slovačkoj i Rumuniji, licima koja počinju medicinsko obrazovanje na ili pre referentnog datuma koji je naveden u tom prilogu za određenu državu potpisnicu EEP-a, ako mu je priložena potvrda koju su izdala nadležna tela te države potpisnice EEP-a.

Potvrdom se mora dokazati da su ispunjena sledeća dva uslova:

- 1) da određena lica u toj državi potpisnici EEP-a stvarno, zakonito i kao glavnu delatnost obavljaju delatnosti iz člana 36. Direktive, najmanje tri uzastopne godine, tokom pet godina pre izdavanja takve potvrde;
- 2) da ta lica imaju pravo da obavljaju navedene delatnosti pod istim uslovima kao i lica koja poseduju dokaze o formalnoj kvalifikaciji navedene za tu državu potpisnicu EEP-a u Prilogu V. Direktive.

Lica koja su uspešno završila najmanje trogodišnje studije, za koje nadležna tela u određenoj državi potpisnici EEP-a potvrđuju da su istovetna osposobljavanju iz člana 34. Direktive, izuzimaju se od trogodišnjeg praktičnog radnog iskustva iz stava 2. tačka 1) ovog člana.

Dokazima o formalnoj kvalifikaciji koji su izdati u bivšoj Čehoslovačkoj pod uslovima iz stava 2. ovog člana priznaju se jednaki nivoi kvalifikacije kao dokazima o formalnoj kvalifikaciji izdatim u Češkoj i Slovačkoj.

Nadležno telo priznaje dokaz o formalnoj kvalifikaciji za doktora medicine izdat u Italiji licima koja su počela univerzitetsko medicinsko osposobljavanje posle 28. januara 1980. godine i najkasnije 31. decembra 1984. godine, ako im je priložena potvrda koju su izdala nadležna tela u Italiji.

Potvrdom se dokazuje da su ispunjena sledeća tri uslova:

1) da su određena lica položila odgovarajući ispit za proveru kompetentnosti koji sprovode nadležna tela u Italiji, kako bi se utvrdilo da ta lica poseduju nivo znanja i veština uporedivih sa onim koje imaju lica koja poseduju dokaze o formalnim kvalifikacijama navedene za Italiju u tački 5.3.2. Priloga V. Direktive;

2) da su ta lica u Italiji stvarno, zakonito i kao glavnu delatnost obavljale delatnosti iz člana 36. Direktive najmanje tri uzastopne godine, tokom pet godina pre izdavanja takve potvrde;

3) da ta lica imaju pravo da obavljaju ili da stvarno, zakonito i kao glavnu delatnost obavljaju delatnosti iz člana 36. Direktive, pod istim uslovima kao lica koja poseduju dokaze o formalnim kvalifikacijama navedenim za Italiju iz Priloga V. Direktive.

Lica koja su uspešno završila najmanje trogodišnje studije u Italiji za koje nadležna tela potvrđuju da su istovetna osposobljavanju iz člana 34. Direktive, izuzimaju se od polaganja ispita za proveru kompetentnosti iz ovog člana. Prema licima koja su počela univerzitetsko medicinsko osposobljavanje posle 31. decembra 1984. godine, postupa se jednako kao i prema gore navedenim licima, ako su navedene trogodišnje studije počele pre 31. decembra 1994. godine.

Republika Srbija priznaje dokaz o formalnoj kvalifikaciji za doktora medicine izdat u Španiji licima koja su počela univerzitetsko medicinsko osposobljavanje posle 1. januara 1986. godine i pre 31. decembra 1997. godine, ako je priložena potvrda koju su izdala nadležna tela u Španiji.

Potvrdom se dokazuje da su ispunjeni sledeći uslovi:

1) da su određena lica uspešno završila najmanje trogodišnje studije, a nadležna tela u Španiji su potvrdila njihovu istovetnost sa osposobljavanjem iz člana 34. Direktive;

2) da su određena lica u Španiji stvarno, zakonito i kao glavnu delatnost obavljala delatnosti iz člana 36. Direktive najmanje tri uzastopne godine tokom pet godina pre izdavanja takve potvrde;

3) da ta lica imaju pravo da obavljaju ili da stvarno, zakonito i kao glavnu delatnost obavljaju delatnosti iz člana 36. Direktive, pod istim uslovima kao lica koja poseduju dokaze o formalnim kvalifikacijama navedenim za Španiju iz Priloga V. Direktive.

Dokaze o formalnoj kvalifikaciji za doktore dentalne medicine nadležno telo Republike Srbije priznaje u skladu sa članom 29. ovog zakona u slučajevima u kojima su podnosioci zahteva započeli svoje osposobljavanje u državi potpisnici EEP-a 18. januara 2016. godine, ili pre tog datuma.

Stečena prava specifična za doktora veterinarske medicine

Član 69.

Ne dovodeći u pitanje član 64. stav 7. ovog zakona, u odnosu na državljane država potpisnica EEP-a, čije je dokaze o formalnoj kvalifikaciji izdala Estonija, ili čije je osposobljavanje počelo u Estoniji pre 1. maja 2004. godine, nadležno telo priznaje takve dokaze o formalnoj kvalifikaciji za doktora veterinarske medicine, ako je priložena potvrda koja navodi da su ta lica stvarno i zakonito obavljala delatnosti

doktora veterinarske medicine u Estoniji najmanje pet uzastopnih godina tokom sedam godina pre izdavanja potvrde.

Stečena prava specifična za medicinsku sestru opšte nege

Član 70.

Kad se opšta pravila o stečenim pravima primenjuju na medicinske sestre opšte nege, delatnosti iz člana 64. ovog zakona morale su uključivati preuzimanje pune odgovornosti za planiranje, organizovanje i sprovođenje zdravstvene nege koja se pruža pacijentu.

Republika Srbija priznaje dokaze o formalnoj kvalifikaciji iz zdravstvene nege koji su:

1) bili dodeljeni u Poljskoj onim medicinskim sestrama koje su pre 1. maja 2004. godine, završile osposobljavanje koje nije zadovoljavalo minimalne uslove osposobljavanja navedene u članu 31. Direktive i

2) potvrđeni diplomom „diplomirani” dobijenom na osnovu posebnog programa osposobljavanja sadržanog u:

(1) članu 11. Zakona od 20. aprila 2004. godine o izmeni Zakona o profesijama medicinske sestre i babice i o nekim drugim pravnim aktima („Službeni list Republike Poljske” iz 2004. godine, br. 92, pos. 885 te iz 2007. godine, br. 176, pos. 1237) i Uredbi ministra zdravlja od 11. maja 2004. godine, o detaljnim uslovima sprovođenja studija za medicinske sestre i babice, koje imaju svedočanstvo o završenoj srednjoj školi (završni ispit – matura) i diplomci su medicinske gimnazije ili stručnih medicinskih škola za profesije medicinske sestre i babice („Službeni list Republike Poljske” iz 2004. godine, br. 110, pos. 1170 i iz 2010. godine, br. 65, pos. 420);

(2) članu 52.3 tački 2. Zakona od 15. jula 2011. godine o profesijama medicinske sestre i babice („Službeni list Republike Poljske” iz 2011. godine, br. 174, pos. 1039) i Uredbi ministra zdravlja od 14. juna 2012. godine, o detaljnim uslovima sprovođenja visokog obrazovanja za medicinske sestre i babice, koje imaju svedočanstvo o završenoj srednjoj školi (završni ispit – matura) i diplomci su srednje medicinske škole ili osposobljavanja posle srednje škole za profesije medicinske sestre i babice („Službeni list Republike Poljske” iz 2012. godine, pos. 770), za potrebe provere da li je stepen znanja i sposobnosti dotične medicinske sestre uporediv sa znanjem i sposobnostima medicinskih sestara koje imaju kvalifikacije koje su za Poljsku navedene u Prilogu V. tački 5.2.2. Direktive.

Član 71.

U pogledu kvalifikacija medicinskih sestara opšte nege stečenih u Rumuniji primenjuju se samo sledeće odredbe o stečenim pravima:

Državljanima država potpisnica EEP-a koji su osposobljavanje za medicinsku sestru opšte nege stekli u Rumuniji i čije osposobljavanje ne zadovoljava minimalne uslove osposobljavanja navedene u članu 31. Direktive, nadležno telo priznaje sledeće dokaze o formalnoj kvalifikaciji za medicinsku sestru opšte nege kao dovoljan dokaz, pod uslovom da je tom dokazu priložena potvrda u kojoj je navedeno da su nosioci kvalifikacije stvarno i zakonito obavljali tu delatnost u Rumuniji uključujući preuzimanje pune odgovornosti za planiranje, organizovanje i sprovođenje zdravstvene nege pacijenata tokom perioda od najmanje tri uzastopne godine u okviru pet godina pre datuma izdavanja potvrde:

1) „Certificat de competențe profesionale de asistent medical generalist” uz obrazovanje posle srednje škole u „școală postliceală”, kojim se potvrđuje da je osposobljavanje započeto pre 1. januara 2007. godine;

2) „Diplomă de absolvire de asistent medical generalist” uz skraćene studije visokog obrazovanja, kojom se potvrđuje da je osposobljavanje započeto pre 1. oktobra 2003. godine;

3) „Diplomă de absolvire de asistent medical generalist” uz redovne studije visokog obrazovanja, kojom se potvrđuje da je osposobljavanje započeto pre 1. oktobra 2003. godine.

Stečena prava specifična za babicu

Član 72.

Državljanima države potpisnice EEP-a čiji dokazi o formalnoj kvalifikaciji za babice ispunjavaju sve minimalne uslove osposobljavanja iz člana 40. Direktive, iako u skladu sa članom 41. Direktive nisu priznati ako im nije priložena potvrda o stručnoj praksi iz člana 41. stav 2. Direktive, nadležno telo priznaje kao dovoljan dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji su izdale države potpisnice EEP-a pre referentnog datuma navedenog u tački 5.5.2. Priloga V. Direktive, i uz koji je priložena potvrda koja navodi da su nosioci kvalifikacija stvarno i zakonito obavljali te delatnosti najmanje dve uzastopne godine tokom pet godina pre izdavanja potvrde.

U vezi sa dokazima o formalnoj kvalifikaciji za babice, nadležno telo priznaje te kvalifikacije u slučajevima u kojima je nosilac kvalifikacije započeo svoje osposobljavanje pre 18. januara 2016. godine, a uslov za pristup tom osposobljavanju je bio deset godina opšteg obrazovanja ili istovetni stepen za tip I. iz Priloga V.5. Direktive, ili završeno osposobljavanje za medicinsku sestru opšte nege potvrđeno dokazom o formalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačke 5.2.2. Direktive pre započinjanja tipa II. iz Priloga V.5. Direktive osposobljavanja za babice.

Uslovi utvrđeni u stavu 1. ovog člana primenjuju se na nosioce kvalifikacija država potpisnica EEP-a čiji dokaz o formalnoj kvalifikaciji za babicu potvrđuje uspešno završeno osposobljavanje na državnom području bivše Demokratske Republike Nemačke i zadovoljavanje svih minimalnih uslova osposobljavanja iz člana 40. Direktive, ali gde se dokaz o formalnoj kvalifikaciji u smislu člana 41. Direktive ne priznaje ako mu nije priložena potvrda o profesionalnom iskustvu iz člana 41. stav 2. Direktive, koja potvrđuje da je osposobljavanje započeto pre 3. oktobra 1990. godine.

Države članice priznaju dokaze o formalnoj kvalifikaciji za babice koji su:

1) bili dodeljeni u Poljskoj onim babicama koje su pre 1. maja 2004. godine, završile osposobljavanje koje nije zadovoljavalo minimalne uslove osposobljavanja navedene u članu 40. Direktive, i

2) potvrđeni diplomom „diplomirani” dobijenom na osnovu posebnog programa osposobljavanja sadržanog u:

(1) članu 11. Zakona od 20. aprila 2004. godine o izmeni Zakona o profesijama medicinske sestre i babice i o nekim drugim pravnim aktima („Službeni list Republike Poljske” iz 2004. br. 92, pos. 885 i iz 2007. godine, br. 176, pos. 1237) i Uredbi ministra zdravlja od 11. maja 2004. godine, o detaljnim uslovima sprovođenja studija za medicinske sestre i babice, koje imaju svedočanstvo o završenoj srednjoj školi (završni ispit – matura) i diplomci su medicinske gimnazije ili stručnih medicinskih škola za profesije medicinske sestre i babice („Službeni list Republike Poljske” iz 2004. godine, br. 110, pos. 1170 i iz 2010. godine, br. 65, pos. 420); ili

(2) članu 53.3 tački 3. Zakona od 15. jula 2011. godine o profesijama medicinske sestre i babice („Službeni list Republike Poljske” iz 2011. godine, br.174, pos. 1039) i Uredbi ministra zdravlja od 14. juna 2012. godine, o detaljnim uslovima sprovođenja visokog obrazovanja za medicinske sestre i babice, koje imaju

svedočanstvo o završenoj srednjoj školi (završni ispit – matura) i diplomci su srednje medicinske škole ili osposobljavanja posle srednje škole za profesije medicinske sestre i babice („Službeni list Republike Poljske” iz 2012. godine, pos. 770), za potrebe provere da li je stepen znanja i sposobnosti dotične babice uporediv sa znanjem i sposobnostima babica koje imaju kvalifikacije koje su za Poljsku navedene u Prilogu V. tački 5.2.2. Direktive.

U slučaju državljana država potpisnica EEP-a čiji dokazi o formalnoj kvalifikaciji za babicu („asistent medical obstetrică-ginecologie” / medicinsku sestru na ginekologiji i opstreticiji) dodeljeni u Rumuniji pre dana pristupanja i koje ne zadovoljavaju minimalne uslove osposobljavanja utvrđene u članu 40. Direktive, nadležno telo priznaje navedene dokaze o formalnoj kvalifikaciji kao dovoljan dokaz u svrhu sprovođenja delatnosti babice, ako je priložena potvrda kojom se dokazuje da su ti nosioci kvalifikacija stvarno i zakonito obavljali delatnosti medicinskih sestara opšte nege u Rumuniji, najmanje pet uzastopnih godina tokom razdoblja od sedam godina pre izdavanja potvrde.

Stečena prava kod babica ne primenjuju se na sledeće kvalifikacije stečene u Hrvatskoj pre 1. jula 2013. godine: viša medicinska sestra ginekološko-opstetričkog smera, medicinska sestra ginekološko-opstetričkog smera, viša medicinska sestra babičkog smera, medicinska sestra babičkog smera, ginekološko-opstetrička babica i babica.

Stečena prava specifična za arhitektu

Član 73.

Dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji za arhitekta naveden u tački 6. Priloga VI. Direktive izdat od druge države potpisnice EEP-a, što je dokaz koji potvrđuje program osposobljavanja koji je započeo najkasnije u referentnoj akademskoj godini iz tog Priloga, čak i ako on ne ispunjava uslove iz čl. 57 – 59. ovog zakona, priznaje se kao istovetni dokaz koji je izdalo nadležno telo Republike Srbije, u svrhu pristupanja profesiji i obavljanja poslova arhitekta.

U takvim okolnostima se priznaju potvrde, koje izdaju nadležna tela Savezne Republike Nemačke, koja potvrđuju da su dokazi o formalnoj kvalifikaciji koje su posle 8. maja 1945. godine, izdala nadležna tela Demokratske Republike Nemačke istovetni dokazima iz Priloga VI.

Stav 1. primenjuje se i na dokaz o formalnoj kvalifikaciji arhitekta naveden u Prilogu V. Direktive ako je osposobljavanje započeto pre 18. januara 2016. godine.

Ne dovodeći u pitanje stav 1. ovog člana, nadležno telo priznaje sledeće dokaze o formalnoj kvalifikaciji i u svrhu pristupanja i obavljanja poslova arhitekta priznaje im istu važnost na svom državnom području kao dokazima o formalnoj kvalifikaciji koje sama izdaje: potvrde koje državljanima država potpisnica EEP-a izdaju države potpisnice EEP-a koje su usvojile pravila koja uređuju pristupanje i obavljanje delatnosti arhitekta na sledeće datume:

- 1) 1. januara 1995. godine, za Austriju, Finsku i Švedsku;
- 2) 1. maja 2004. godine, za Češku Republiku, Estoniju, Kipar, Letoniju, Litvaniju, Mađarsku, Maltu, Poljsku, Sloveniju i Slovačku;
- 3) 1. jula 2013. godine, za Hrvatsku;
- 4) 5. avgusta 1987. godine, za ostale države potpisnice EEP-a.

Potvrde iz prethodnog stava dokazuju da je lice imalo pravo najkasnije do tog datuma da koristi profesionalni naziv arhitekta i da je prema tim pravilima stvarno obavljalo te delatnosti najmanje tri uzastopne godine tokom pet godina pre izdavanja potvrde.

Nadležno telo sledećim dokazima priznaje istu važnost na svom državnom području kao dokazima o formalnoj kvalifikaciji koje sama izdaje u svrhu pristupanja profesionalnim delatnostima arhitekta i njihovog obavljanja: dokaz završenog osposobljavanja koje je postojalo 5. avgusta 1985. godine i započeto je najkasnije 17. januara 2014. godine, a pružali su ga „Fachhochschulen” u Saveznoj Republici Nemačkoj u trajanju od tri godine i koje ispunjava uslove iz člana 46. stav 2. direktive i omogućava pristupanje delatnostima iz člana 48. Direktive u Republici Srbiji pod profesionalnim nazivom „arhitekta”, ako je posle tog osposobljavanja usledilo četvorogodišnje profesionalno iskustvo u Saveznoj Republici Nemačkoj, što se dokazuje potvrdom koju izdaje nadležno telo kod koga je registrovan arhitekta koji želi da ima koristi od odredaba te Direktive.

VI. DETALJNA PRAVILA ZA OBAVLJANJE REGULISANIH PROFESIJA

Znanje jezika

Član 74.

Nosilac profesionalne kvalifikacije kome je priznata profesionalna kvalifikacija mora poznavati srpski jezik potreban za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji.

Nadležno telo dužno je da obezbedi da provera znanja srpskog jezika bude srazmerna potrebi delatnosti koja će se obavljati u slučaju profesija koje utiču na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga i drugih profesija, kada postoji ozbiljna i osnovana sumnja da li postoji dovoljno poznavanje srpskog jezika u odnosu na profesionalne delatnosti koje se nameravaju obavljati.

Provera znanja srpskog jezika može se sprovoditi samo posle izdavanja EPK u skladu sa glavom VII. ovog zakona ili posle sprovedenog postupka priznavanja profesionalnih kvalifikacija u skladu sa glavom III. i IV. ovog zakona, a način provere znanja jezika propisaće nadležno telo opštim aktom.

Korišćenje profesionalnih i akademskih naziva

Član 75.

Ako je u Republici Srbiji propisano korišćenje profesionalnih naziva za neku od regulisanih profesija, lica ovlašćena za obavljanje regulisane profesije na osnovu priznanja profesionalnih kvalifikacija u skladu sa ovim zakonom, koristiće profesionalne nazive koji se za tu regulisanu profesiju koriste u Republici Srbiji, kao i odgovarajuće skraćenice.

Ako je u Republici Srbiji određena profesija regulisana opštim aktom strukovne organizacije ili drugog nadležnog tela ili organizacije, nosilac profesionalne kvalifikacije može koristiti profesionalni naziv koji dodeljuje ta strukovna organizacija ili drugo nadležno telo ili organizacija, kao i odgovarajuću skraćenicu, ako podnese dokaz da je član tog tela, odnosno organizacije.

Republika Srbija ne može rezervisati korišćenje profesionalnog naziva za nosioce profesionalnih kvalifikacija ako o strukovnoj organizaciji ili drugom nadležnom telu ili organizaciji nije obavestila Evropsku komisiju i druge države potpisnice EEP-a u skladu sa odredbama ovog zakona.

Izuzetno, nosilac profesionalne kvalifikacije ima pravo na korišćenje profesionalnog i akademskog naziva, odnosno akademskog stepena i odgovarajuće skraćenice, koje je stekao u državi porekla potpisnici EEP-a na jeziku te države potpisnice EEP-a.

U slučaju iz stava 4. ovog člana nadležno telo može u rešenju iz člana 20. ovog zakona, zahtevati od nosioca da iza naziva iz stava 4. ovog člana bude naveden i naziv i adresa ustanove koja je dodelila naziv.

U slučaju kada postoji mogućnost da se naziv iz stava 4. ovog člana zameni nazivom za koji je u Republici Srbiji potrebno dodatno obrazovanje koje kandidat nije stekao u državi porekla potpisnici EEP-a, nadležno telo može zahtevati od nosioca da koristi naziv države porekla potpisnice EEP-a na odgovarajući način koji utvrdi nadležno telo rešenjem iz člana 20. ovog zakona.

Delimičan pristup

Član 76.

Nadležno telo na zahtev nosioca profesionalne kvalifikacije može odobriti, u svakom pojedinačnom slučaju, delimičan pristup određenoj profesionalnoj delatnosti na području Republike Srbije, pod uslovom da su kumulativno ispunjeni sledeći uslovi:

1) da je nosilac profesionalne kvalifikacije potpuno kvalifikovan za obavljanje profesionalne delatnosti u matičnoj državi članici za koju traži delimičan pristup u Republici Srbiji;

2) da su razlike između profesionalne delatnosti koja se obavlja u matičnoj državi članici i regulisane profesije u Republici Srbiji toliko velike da bi primena dopunskih mera iz člana 21. ovog zakona značila da se od kandidata zahteva da završi celokupan program obrazovanja i osposobljavanja potreban u Republici Srbiji kako bi imao pristup celokupnoj regulisanoj profesiji u Republici Srbiji;

3) da se profesionalna delatnost objektivno može razdvojiti od ostalih delatnosti koje pripadaju regulisanoj profesiji u Republici Srbiji, pri čemu nadležno telo uzima u obzir činjenicu da li se može profesionalna delatnost obavljati samostalno u matičnoj državi članici.

Nadležno telo može odbiti zahtev za delimičan pristup ako postoje opravdani razlozi koje je kao takve prepoznala sudska praksa pod uslovom da se na taj način može postići svrha ovog zakona.

Član 77.

Izuzetno od člana 10. stav 11. i člana 75. ovog zakona, nakon što je nosiocu profesionalne kvalifikacije odobren delimičan pristup profesiji u Republici Srbiji, profesionalna delatnost obavlja se u skladu sa profesionalnim nazivom matične države članice, pri čemu nadležno telo može zahtevati da se taj profesionalni naziv upotrebljava na srpskom jeziku.

Nosioci profesionalnih kvalifikacija kojima se odobri delimičan pristup profesionalnoj delatnosti moraju jasno da navedu primaocima usluga u kom obimu mogu pružati svoje usluge, odnosno obavljati svoju profesiju.

Zahtevi za potrebe poslovnog nastanjenja u Republici Srbiji razmatraće se u skladu sa glavom III. ovog zakona.

Odredbе ovog zakona koje regulišu delimičan pristup ne primenjuju se na nosioce profesionalnih kvalifikacija čije se profesionalne kvalifikacije automatski priznaju u skladu sa glavom IV. ovog zakona.

Zahtevi za potrebe pružanja privremenih i povremenih usluga u Republici Srbiji u vezi sa profesionalnim delatnostima koje utiču na javno zdravlje ili sigurnost razmatraće se u skladu sa glavom II. ovog zakona.

Pripravnički staž

Član 78.

Ako se za pristup regulisanoj profesiji u Republici Srbiji zahteva završen pripravnički staž, nadležno telo, prilikom razmatranja zahteva za priznavanje profesionalne kvalifikacije, priznaje pripravnički staž obavljen u drugoj državi potpisnici EEP-a, pod uslovom da je pripravnički staž u skladu sa objavljenim smernicama i uzima u obzir pripravnički staž obavljen u trećoj državi.

Nadležna tela mogu odrediti razumno ograničenje trajanja dela pripravničkog staža koji se može obaviti u inostranstvu.

Priznavanje pripravničkog staža ne zamenjuje postojeće zahteve da se položi stručni ispit kako bi se ostvario pristup određenoj regulisanoj profesiji.

Nadležno telo objavljuje smernice iz stava 1. ovog člana za organizaciju i priznavanje pripravničkog staža obavljenog u drugoj državi potpisnici EEP-a ili u trećoj državi, posebno u vezi s ulogom mentora pripravničkog staža.

VII. EVROPSKA PROFESIONALNA KARTICA

Član 79.

EPK izdaju nadležna tela Republike Srbije na zahtev nosioca profesionalne kvalifikacije u profesijama za koje je uvedena, a pri čemu se obezbeđuje da nosilac EPK ostvaruje sva prava koja su mu dodeljena ovom glavom zakona.

Nadležna tela za EPK su nadležne strukovne organizacije ili druga tela ili organizacije koje su posebnim propisima ovlašćene za izdavanje EPK ili organ državne uprave ili druga služba u čijoj je nadležnosti regulisana profesija.

Nosilac EPK je lice kome je izdata EPK u skladu sa odredbama ovog zakona.

Izdavanje EPK dobrovoljno je za nosioca profesionalne kvalifikacije u profesiji za koju je uvedena EPK, odnosno nosilac profesionalne kvalifikacije može se po sopstvenom izboru prijaviti za takvu karticu ili se mogu primeniti postupci priznavanja profesionalnih kvalifikacija u skladu sa gl. III. i IV. ovog zakona.

Ministar nadležan za poslove obrazovanja, podzakonskim aktom propisaće način izdavanja i utvrditi popis nadležnih tela iz stava 2. ovog člana.

Član 80.

Ako nosilac profesionalne kvalifikacije namerava da pruža usluge privremeno i povremeno u skladu sa glavom II. ovog zakona u drugoj državi potpisnici EEP-a, a reč je o profesiji koja ne utiče na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga u skladu sa ovim zakonom, i koja nije pod automatskim sistemom priznavanja u skladu sa glavom IV. ovog zakona, nadležno telo za EPK izdaće EPK, u kom slučaju EPK predstavlja izjavu iz čl. 7. i 8. ovog zakona.

Kada nosilac profesionalne kvalifikacije namerava da se poslovno nastani u drugoj državi potpisnici EEP-a u skladu sa gl. III. i IV. ovog zakona, odnosno da privremeno i povremeno pruža usluge u profesiji koja utiče na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga u skladu sa ovim zakonom, nadležno telo za EPK preduzeće sve pripreme radnje povezane sa pojedinačnim dosijeom IMI sistema podnosioca zahteva definisanim u IMI sistemu.

Član 81.

Kada nosilac profesionalne kvalifikacije namerava da se poslovno nastani u Republici Srbiji u skladu sa gl. III. i IV. ovog zakona, odnosno da privremeno i povremeno pruža usluge u profesiji koja utiče na javno zdravlje i sigurnost primaoca

usluga u skladu sa ovim zakonom, nadležno telo za EPK izdaće EPK nosiocu profesionalne kvalifikacije.

EPK iz stava 1. ovog člana ne pruža automatski pravo na obavljanje profesije ako postoje zahtevi za registraciju ili ostali nadzorni postupci koji su u Republici Srbiji uspostavljeni pre uvođenja EPK za tu profesiju.

VIII. INFORMISANJE I SARADNJA

Nacionalni koordinator

Član 82.

Ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja određuje iz reda zaposlenih, državnog službenika koja će obavljati poslove nacionalnog koordinatora.

Nacionalni koordinator:

1) prikuplja sve informacije relevantne za primenu ovog zakona, kao što su informacije o uslovima pristupanja određenoj regulisanoj profesiji;

2) brine o jedinstvenoj primeni propisa koji se odnose na priznavanje profesionalnih kvalifikacija, odnosno Direktive i ovog zakona;

3) dostavlja Evropskoj komisiji izveštaj koji sadrži podatke o primeni ovog zakona i statistički prikaz donetih rešenja, na osnovu informacija sadržanih u bazi podataka;

4) zastupa Republiku Srbiju u koordinacionom telu pri Evropskoj komisiji;

5) imenuje, saziva i vodi, radi obavljanja svojih zadataka, međuresomu koordinaciju koju sačinjava po jedan predstavnik svakog nadležnog tela;

6) razmatra predloge za zajednički okvir osposobljavanja i zajedničku proveru osposobljenosti iz glave IV. ovog zakona;

7) razmenjuje informacije i najbolju praksu između država potpisnica EEP-a u području trajnog profesionalnog razvoja u regulisanim profesijama u skladu sa ovim zakonom;

8) razmenjuje informacije i najbolju praksu u primeni dopunskih mera propisanih ovim zakonom.

Za prikupljanje informacija iz stava 2. ovog člana, lice iz stava 1. ovog člana može da zatraži pomoć Centra za podršku, kao i od drugih nadležnih tela.

Centar za podršku

Član 83.

Centar za podršku koji je dužan da građanima i centrima za podršku ostalih država potpisnica EEP-a pruža potrebne informacije o priznavanju stručnih kvalifikacija u skladu sa ovim zakonom, kao što su informacije o nacionalnom zakonodavstvu kojim se uređuju regulisane profesije i bavljenje tim profesijama, uključujući i socijalno zakonodavstvo i po potrebi etička pravila, u skladu sa ovim zakonom je ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja.

Centar za podršku je dužan, u saradnji sa nadležnim telima Republike Srbije i nadležnim centrima za podršku ostalih država potpisnica EEP-a, da pruža pomoć zainteresovanim licima da ostvare prava koja proističu iz ovog zakona i da pribavi informacije o regulisanim profesijama i pristupanju tim profesijama u drugim državama potpisnicama EEP-a, kao i informacije o nivou profesionalne kvalifikacije koja se zahteva za obavljanje određene regulisane profesije u drugoj državi potpisnici EEP-a.

Na zahtev Evropske komisije, Centar za podršku je dužan da dostavi obaveštenje Evropskoj komisiji o rezultatima pružene pomoći iz stava 2. ovog člana, u roku od dva meseca od dana prijema zahteva Evropske komisije.

Centar za podršku će informisati građane o EPK i pristupu izdavanju EPK za profesije za koje je uvedena.

Član 84.

Centar za podršku iz člana 83. ovog zakona vodi bazu podataka koja sadrži:

1) popis regulisanih profesija u Republici Srbiji sa naznakom nivoa profesionalne kvalifikacije koja se zahteva za obavljanje regulisane profesije i nadležnog tela za priznavanje profesionalne kvalifikacije;

2) podatke o donetim rešenjima u postupku priznavanja profesionalne kvalifikacije;

3) podatke o pokrenutim žalbenim postupcima i upravnim sporovima protiv privremenog rešenja o utvrđivanju dopunske mere ili rešenja o priznavanju stranih profesionalnih kvalifikacija, kao i o aktima Upravnog suda povodom pokrenutih sporova;

4) podatke o licima za kontakt u nadležnim telima zaduženim za davanje potrebnih podataka i popunjavanje baze podataka podacima iz delokruga nadležnog tela;

5) popis programa obrazovanja i osposobljavanja ili, u slučaju regulisanih profesija, programa stručnog osposobljavanja sa posebnom strukturom;

6) popis nadležnih stručnih organizacija, odgovarajućih obrazovnih ustanova i drugih tela iz ovog zakona.

U okviru popisa regulisanih profesija iz stava 1. tačka 1. ovog člana, posebno se navode profesije koje mogu imati posledice na javno zdravlje i sigurnost kod kojih kandidat nema pravo izbora dopunskih mera iz člana 21. ovog zakona.

Baza podataka iz stava 1. ovog člana vodi se u elektronskom obliku. Detaljan sadržaj baze podataka utvrđuje Centar za podršku.

Nadležna tela su dužna da odrede lice čiji je zadatak davanje potrebne informacije Centru za podršku i popunjavanje baze podataka iz stava 1. tač. 2)–5) ovog člana podacima iz delokruga nadležnog tela, na način i po postupku koji utvrdi Centar za podršku.

Popis iz stava 1. tačka 1. ovog člana je javan.

Član 85.

Podaci o kandidatu, dobijeni unutar IMI sistema, tokom postupka sprovedenog u skladu sa ovim zakonom, dozvoljeno je da se upotrebe samo u skladu sa propisima kojima se reguliše zaštita ličnih podataka.

Ministarstvo nadležno za poslove trgovine (usluge) obezbeđuje da sledeće informacije budu dostupne na internetu putem Jedinственe elektronske kontakt tačke u Republici Srbiji (u daljem tekstu: „JEKT”), određene posebnim propisima iz područja pružanja usluga i da se ti podaci redovno ažuriraju, i to:

1) popis regulisanih profesija u Republici Srbiji, uključujući i podatke za kontakt sa nadležnim telima za svaku regulisanu profesiju i Centrom za podršku;

2) popis profesija za koje je dostupna EPK, njeno funkcionisanje, uključujući sve povezane naknade koje nosioci profesionalnih kvalifikacija treba da plate i popis nadležnih tela za izdavanje EPK;

3) popis svih profesija za koje Republika Srbija propisuje prethodnu proveru profesionalnih kvalifikacija pre prvog pružanja usluga na privremenoj i povremenoj osnovi;

4) popis programa obrazovanja i osposobljavanja ili, u slučaju regulisanih profesija, programa stručnog osposobljavanja sa posebnom strukturom, iz člana 84. stav 1. tačka 5. ovog zakona;

5) uslovi i postupci za regulisane profesije u Republici Srbiji, uključujući sve povezane naknade i dokumente koji se podnose nadležnim telima;

6) pojedinosti o pravu na žalbu na odluke nadležnih tela na osnovu ovog zakona i drugih pravnih akata koji proističu iz ovog zakona;

7) popisi iz člana 87. stav 2. ovog zakona.

JEKT je dužna da na svaki zahtev korisnika odgovori u što kraćem roku, da daje detaljna uputstva o pokretanju i sprovođenju postupka priznavanja profesionalnih kvalifikacija i da obezbedi da se informacije iz stava 1. ovog člana pružaju korisnicima na jasan i sveobuhvatan način, a moraju biti dostupne internetom i elektronskim putem.

Nadležna tela su dužna da sarađuju sa JEKT i da dostavljaju potrebne podatke radi ažuriranja podataka iz stava 2. ovog člana i davanja pravovremenih informacija korisnicima.

Podatke iz stava 2. ovog člana JEKT može da pruža i na drugim službenim jezicima država potpisnica EEP-a.

Član 86.

Centar za podršku i nadležna tela sarađuju sa kontakt tačkama i nadležnim telima država potpisnica EEP-a.

Saradnja iz stava 1. ovog člana podrazumeva međusobnu saradnju, razmenu informacija i podataka putem IMI sistema o disciplinskim merama ili kaznenim sankcijama stručne prirode preduzetim protiv nosilaca profesionalnih kvalifikacija i o bilo kakvim drugim teškim i posebnim okolnostima koje bi mogle uticati na obavljanje delatnosti, kao i dostavljanje svih informacija o profesionalnim kvalifikacijama, poslovnom nastanjenju i o drugim bitnim okolnostima u svrhu obavljanja regulisanih profesija u Republici Srbiji.

Centar za podršku pomaže nosiocima profesionalnih kvalifikacija u korišćenju prava koja su im dodeljena ovim zakonom i u vezi sa tim sarađuje i sa Centrom za podršku u matičnoj državi potpisnici EEP-a, nadležnim telima i JEKT.

Nadležna tela su dužna da u potpunosti sarađuju sa Centrom za podršku, kao i sa centrima za podršku u drugim državama potpisnicama EEP-a i da pružaju sve relevantne informacije o pojedinačnim slučajevima takvim centrima, na njihov zahtev i pod uslovom da se poštuju pravila o zaštiti podataka u skladu sa posebnim propisima kojima se reguliše zaštita ličnih podataka.

Nadležna tela savetuju nosioce profesionalnih kvalifikacija koji dolaze u Republiku Srbiju u vezi sa priznavanjem njihovih profesionalnih kvalifikacija i pružaju informacije o drugim uslovima koji se moraju ispuniti za sticanje prava na obavljanje određene regulisane profesije u Republici Srbiji.

Član 87.

U svrhu sprovođenja ovog zakona, Vlada donosi Popis regulisanih profesija u Republici Srbiji.

U svrhu sprovođenja ovog zakona i priloga Direktive, ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja objedinjuje sledeće popise:

- 1) Popis 1 – popis stručnih udruženja ili organizacija čiji članovi u Republici Srbiji obavljaju regulisanu profesiju;
- 2) Popis 2 – popis delatnosti za koje se pristup određenoj profesiji u Republici Srbiji može odobriti na osnovu profesionalnog iskustva;
- 3) Popis 3 – popis dokumenata i isprava koje nadležna tela mogu da traže od kandidata prilikom sprovođenja postupka priznavanja profesionalnih kvalifikacija.

Nadležna tela državne uprave dužna su, u skladu sa svojim nadležnostima, da predlože izmenu ili dopunu popisa iz st. 1. i 2. ovog člana, u slučaju nove profesije koja je regulisana u skladu sa ovim zakonom i u slučaju drugih promena koje utiču na sadržaj popisa iz navedenih stavova.

Popisi iz st. 1. i 2. ovog člana dostupni su na internet stranicama ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja i Jedinствене kontakt tačke za usluge iz člana 85. ovog zakona.

Član 88.

Nadležno telo putem IMI sistema obaveštava Evropsku komisiju o zakonima i drugim propisima u vezi sa izdavanjem dokaza o profesionalnim kvalifikacijama u profesijama obuhvaćenim automatskim sistemom priznavanja na osnovu usklađivanja minimalnih uslova osposobljavanja.

Nadležno telo putem IMI sistema obaveštava druge države potpisnice EEP-a o javnoj ispravi koja se izdaje nosiocu profesionalnih kvalifikacija u Republici Srbiji, a kojom se dokazuje profesionalna kvalifikacija iz područja regulisane profesije arhitekta.

Obaveštenje iz st. 1. i 2. ovog člana sadrži informacije o trajanju i sadržaju programa osposobljavanja, kao i druge bitne informacije u svrhu ažuriranja Priloga V. Direktive.

Nadležno telo obaveštava Evropsku komisiju o preduzetim aktivnostima u području promovisanja stalnog profesionalnog razvoja.

Ministarstvo nadležno za poslove zdravlja putem IMI sistema obaveštava Evropsku komisiju i druge države potpisnice EEP-a o pravnoj regulativi koja se odnosi na slučajeve delimičnih izuzeća od delova programa specijalističkog osposobljavanja doktora medicine iz Priloga V. tačke 5.1.3. Direktive.

U roku od šest meseci od uspostavljanja zajedničkog okvira osposobljavanja za određenu profesiju, Republika Srbija obaveštava Evropsku komisiju i druge države potpisnice EEP-a o nacionalnim profesionalnim kvalifikacijama ili profesionalnim nazivima koji su u skladu sa zajedničkim okvirom osposobljavanja, kao i o izuzecima.

U roku od tri meseca od dostavljanja obaveštenja Republike Srbije o korišćenju oslobađanja od obaveze iz stava 5. ovog člana, ako Evropska komisija smatra da nisu pružena dovoljna ili odgovarajuća obrazloženja, odnosno opravdanja da je neki od uslova ispunjen, Evropska komisija može zahtevati dodatno obrazloženje, a na takav zahtev će Republika Srbija odgovoriti u roku od naredna tri meseca od prijema zahteva.

U roku od šest meseci od uspostavljanja zajedničke provere osposobljenosti za određenu profesiju, Republika Srbija obavestiće Evropsku komisiju i druge države potpisnice EEP-a o mogućnostima za organizovanje takvih provera, kao i o svakom korišćenju prava na oslobađanja od te obaveze.

U roku od tri meseca od dostavljanja obaveštenja Republike Srbije o korišćenju oslobađanja od obaveze iz stava 7. ovog člana, ako Evropska komisija smatra da nisu pružena dovoljna ili odgovarajuća obrazloženja, odnosno opravdanja da je i jedan od uslova iz ovog zakona ispunjen, Evropska komisija može zahtevati dodatno obrazloženje, a na takav zahtev Republika Srbija će odgovoriti u roku od naredna tri meseca od prijema zahteva.

Kada Republika Srbija prizna stručnu organizaciju ili drugo nadležno telo ili organizaciju iz člana 75. stav 3. ovog zakona, obavestiće o tome Evropsku komisiju radi ažuriranja Priloga I. Direktive.

Republika Srbija putem IMI sistema obaveštava Evropsku komisiju i druge države potpisnice EEP-a o stručnoj organizaciji ili drugom nadležnom telu ili organizaciji iz stava 10. ovog člana, a u kom slučaju se nosilac profesionalne kvalifikacije može koristiti profesionalnim nazivom koji dodeljuje ta stručna organizacija ili drugo nadležno telo ili organizacija, kao i odgovarajućom skraćenicom ako podnese dokaz da je član tog tela, odnosno organizacije.

Republika Srbija obaveštava Evropsku komisiju i druge države Evropske unije o licu koje obavlja poslove nacionalnog koordinatora u skladu sa članom 82. ovog zakona.

Republika Srbija dostaviće Evropskoj komisiji popis profesija za koje je potrebna prethodna provera kvalifikacija u skladu sa ovim zakonom, zajedno sa posebnim obrazloženjem za unos svake pojedine profesije na taj popis.

Republika Srbija dostaviće Evropskoj komisiji sve tražene podatke i informacije radi pripreme izveštaja o sprovođenju Direktive.

Obaveštenja o zabrani ili ograničenju obavljanja regulisane profesije

Član 89.

Nadležna tela obaveštavaju nadležna tela drugih država potpisnica EEP-a o nosiocu profesionalne kvalifikacije kome su nadležna tela ili sudovi Republike Srbije u celosti ili delimično ograničili ili zabranili, čak i privremeno, obavljanje sledećih profesija na području Republike Srbije:

- 1) doktor medicine i doktor opšte medicine specijalista koji poseduje dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačaka 5.1.1. i 5.1.4. Direktive;
- 2) doktor medicine specijalista koji poseduje naziv iz Priloga V. tačke 5.1.3. Direktive;
- 3) medicinska sestra opšte nege koja poseduje dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačke 5.2.2. Direktive;
- 4) doktor dentalne medicine koji poseduje dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačke 5.3.2. Direktive;
- 5) doktor specijalista dentalne medicine koji poseduje dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačke 5.3.3. Direktive;
- 6) doktor veterinarske medicine koji poseduje dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačke 5.4.2. Direktive;
- 7) babica koja poseduje dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačke 5.5.2. Direktive;
- 8) magistar farmacije koji poseduje dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačke 5.6.2. Direktive;

9) nosilac potvrde kojom se potvrđuje da je završio osposobljavanje koje ispunjava minimalne uslove osposobljavanja iz ovog zakona, ali koje je započeto pre referentnih datuma kvalifikacija navedenih u Prilogu V. tač. 5.1.3, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2. i 5.6.2. Direktive;

10) nosilac potvrde o stečenim pravima iz ovog zakona;

11) ostali nosioci profesionalnih kvalifikacija koji obavljaju profesije koje utiču na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga, ako obavljaju profesiju regulisanu u Republici Srbiji;

12) nosioci profesionalnih kvalifikacija koji obavljaju profesije povezane sa obrazovanjem maloletnih lica, uključujući i brigu o deci i predškolsko obrazovanje i vaspitanje, ako obavljaju profesiju regulisanu u Republici Srbiji.

Nadležna tela šalju upozorenje sa informacijama iz stava 1. ovog člana putem IMI sistema najkasnije tri dana posle dana donošenja odluke o ograničenju ili potpunoj ili delimičnoj zabrani obavljanja profesionalne delatnosti određenog nosioca profesionalne kvalifikacije.

Upozorenje iz stava 2. ovog člana ograničeno je na:

- 1) identitet nosioca profesionalne kvalifikacije;
- 2) konkretnu profesiju;
- 3) informacije o nacionalnom telu ili sudu koji donosi odluku o ograničenju ili zabrani;
- 4) obim ograničenja ili zabrane;
- 5) period tokom koga se primenjuje ograničenje ili zabrana.

Nadležna tela najkasnije tri dana od donošenja sudske odluke putem IMI sistema obaveštavaju nadležna tela drugih država potpisnica EEP-a o identitetu nosioca profesionalne kvalifikacije koji je podneo zahtev za priznavanje profesionalne kvalifikacije i za koga su sudovi utvrdili da je koristio falsifikovane dokaze o profesionalnim kvalifikacijama u ovom kontekstu.

Nadležna tela drugih država potpisnica EEP-a obaveštavaju se bez odlaganja o isteku zabrane ili ograničenja iz stava 2. ovog člana. U tu svrhu nadležno telo koje šalje informacije u skladu sa stavom 1. ovog člana obaveštava o datumu isteka zabrane i svakoj sledećoj promeni tog datuma.

Nosioci profesionalnih kvalifikacija za koje se šalju upozorenja unutar IMI sistema obaveštavaju se pisanim putem - odlukom o upozorenju, na koju imaju pravo prigovora, u svrhu sprečavanja štetnih posledica mogućeg neosnovano objavljenog upozorenja.

Podaci o upozorenjima mogu se obrađivati u IMI sistemu dok su važeći. Upozorenja se brišu u roku od tri dana od dana donošenja odluke o poništenju ili od isteka zabrane ili ograničenja iz stava 2. ovog člana.

Član 90.

Centar za podršku dostavlja Evropskoj komisiji popis postojećih regulisanih profesija, detaljno navodeći delatnosti obuhvaćene svakom profesijom, i popis programa obrazovanja i osposobljavanja ili, u slučaju regulisanih profesija, stručnog osposobljavanja sa posebnom strukturom.

U slučaju izmene ili dopune popisa iz stava 1. ovog člana, i svake promene, Centar za podršku obaveštava Evropsku komisiju bez odlaganja.

Nacionalni koordinator proverava da li su zahtevi na osnovu propisa kojima se ograničava pristup profesiji ili obavljanje profesije, uključujući uslove za korišćenje profesionalnih naziva i profesionalne delatnosti koja se obavlja s tim profesionalnim nazivom, u skladu sa sledećim načelima:

- 1) zahtevi ne smeju da budu neposredno ni posredno diskriminišući na osnovu nacionalnosti ili boravišta;
- 2) zahtevi moraju da budu opravdani preovlađujućim razlozima opšteg interesa;
- 3) zahtevi moraju da budu primereni obezbeđivanju postizanja zadatog cilja i ne smeju da prelaze ono što je potrebno za postizanje tog cilja.

Stav 1. ovog člana takođe se primenjuje na profesije koje u Republici Srbiji regulišu strukovna udruženja i organizacije, kao i na sve zahteve za članstvo u tim udruženjima ili organizacijama.

Nacionalni koordinator dostavlja Evropskoj komisiji informacije o zahtevima koje namerava da zadrži i razlozima zbog kojih smatra da su ti zahtevima u skladu sa stavom 3. ovog člana.

Nacionalni koordinator svake dve godine dostavlja Evropskoj komisiji izveštaj o zahtevima za pristup i obavljanje profesije koji su povučeni ili umanjeni.

IX. PRIZNAVANJE PROFESIONALNIH KVALIFIKACIJA STEČENIH U TREĆIM DRŽAVAMA

Član 91.

Na postupak priznavanja profesionalnih kvalifikacija stečenih u trećim državama na odgovarajući način primenjuju se odredbe glave III. ovog zakona.

Na priznavanje profesionalnih kvalifikacija stečenih u trećim državama ne primenjuju se odredbe glave IV. ovog zakona.

Dodatni uslovi za priznavanje profesionalnih kvalifikacija stečenih u trećim državama i način ispunjavanja tih uslova, kao i detaljniji postupak priznavanja profesionalnih kvalifikacija stečenih u trećim državama mogu se regulisati posebnim zakonom ili podzakonskim aktima iz delokruga nadležnih tela državne uprave, odnosno opštim aktima nadležnih tela iz ovog zakona koje ista donose na osnovu zakonskog ovlašćenja.

Priznavanje profesionalne kvalifikacije može tražiti azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom u Republici Srbiji koji su u pravima i dužnostima izjednačeni sa srpskim državljanima, a u postupku priznavanja profesionalnih kvalifikacija primenjuju se odredbe glave III. ovog zakona.

Član 92.

Nadležno telo može dopustiti pristup regulisanoj profesiji i bavljenje tom profesijom pod istim uslovima koji se primenjuju na državljane Republike Srbije, i to kandidatu koji:

- 1) je stekao profesionalnu kvalifikaciju u trećoj državi;
- 2) ima tri godine profesionalnog iskustva u određenoj profesiji na području države potpisnice EEP-a koja je priznala profesionalnu kvalifikaciju stečenu u trećoj državi, u skladu s minimalnim uslovima osposobljavanja, a što dokazuje potvrdom izdatom u državi potpisnici EEP-a.

Član 93.

U postupku priznavanja kvalifikacija stečenih u trećim državama, nadležno telo je dužno da traži mišljenje odgovarajuće obrazovne ustanove u Republici Srbiji o stečenom obrazovanju i ishodima učenja kandidata, pri čemu će odgovarajuća obrazovna ustanova izvršiti upoređivanje programa obrazovanja ustanove u kojoj je kandidat stekao svoje formalne kvalifikacije u trećoj državi sa programom obrazovanja koji se pohađa za istu profesiju na istom nivou obrazovanja u Republici Srbiji.

Pod odgovarajućom obrazovnom ustanovom iz stava 1. ovog člana smatra se državna ustanova visokog obrazovanja u skladu sa propisima kojima se uređuje visoko obrazovanje u Republici Srbiji, odnosno odgovarajuća srednjoškolska ustanova u skladu sa propisima kojima se uređuje srednjoškolsko obrazovanje u Republici Srbiji.

Mišljenje odgovarajuće obrazovne ustanove o stečenom obrazovanju i ishodima učenja kandidata nije obavezujuće za nadležno telo u postupku priznavanja profesionalnih kvalifikacija.

Ako se prilikom upoređivanja programa obrazovanja iz stava 1. ovog člana utvrdi bitno različit sadržaj prema odredbama ovog zakona, kandidat ima pravo izbora dopunske mere u skladu sa ovim zakonom, osim u slučajevima propisanim ovim zakonom kada to pravo nema.

Izbor dopunske mere iz stava 4. ovog člana moguć je samo prilikom prvog izbora dopunske mere.

U slučaju da je kandidat izabrao proveru osposobljenosti i iz drugog puta nema uspešan rezultat provere osposobljenosti u zadatom roku, sledeća dopunska mera koja mu se može odrediti je razdoblje prilagođavanja u trajanju koje može biti i duže od trajanja mere iz člana 21. ovog zakona, ali najviše do pet godina od dana donošenja privremenog rešenja.

U slučaju kad nadležno telo utvrdi da postoje bitne razlike u profesionalnim kvalifikacijama kandidata koje se ne mogu nadoknaditi ni sprovođenjem dopunskih mera iz člana 21. ovog zakona, odbiće zahtev za priznavanje profesionalne kvalifikacije.

X. NADZOR

Član 94.

Nadzor nad primenom ovog zakona vrši nadležno ministarstvo u skladu sa posebnim zakonom.

XI. PRENOŠENJE DIREKTIVA

Član 95.

Ovim zakonom prenose se u pravni poredak Republike Srbije: Direktiva 2005/36/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 7. septembra 2005. godine o priznavanju profesionalnih kvalifikacija (tekst značajan za EEP, „Službeni list EU”, L 255, od 30. septembra 2005.godine) i Direktiva 2013/55/EU Evropskog parlamenta i Saveta od 20. novembra 2013. godine o izmeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju profesionalnih kvalifikacija i Uredbe EU br. 1024/2012 o administrativnoj saradnji putem Informacionog sistema unutrašnjeg tržišta („Uredba IMI”) (tekst značajan za EEP, „Službeni list EU”, L 354, od 28. decembra 2013. godine) koje važe za evropski ekonomski prostor.

XII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 96.

Danom početka primene ovog zakona prestaju da važe odredbe zakona i drugih propisa koji uređuju izdavanje dokaza o formalnoj kvalifikaciji za doktora medicine specijalistu iz tač. 5.1.2. i 5.1.3. Priloga V Direktive.

Ministar nadležan za poslove zdravstvene zaštite doneće do dana početka primene ovog zakona akt iz člana 33. stav 4. ovog zakona i utvrdiće mere koje se odnose na stečena prava doktora medicine specijalistu državljanina Republike Srbije.

Stečena prava iz stava 2. ovog zakona priznaće se i državljanima drugih država potpisnica EEP-a, ukoliko je dokaz o formalnoj kvalifikaciji doktora medicine specijaliste izdat do početka primene ovog zakona.

Pravilnik kojim su uređene specijalizacije i uže specijalizacije zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika donet na osnovu zakona kojim se uređuje zdravstvena zaštita primenjivaće se do donošenja akta iz člana 33. stav 4. ovog zakona.

Član 97.

Propisi kojima se uređuju profesionalne kvalifikacije obuhvaćene automatskim priznavanjem treba da se usklade sa odredbama ovog zakona do početka primene ovog zakona.

Vlada će Popis iz člana 87. stav 1. ovog zakona doneti do početka primene ovog zakona.

Nadležna ministarstva će do početka primene ovog zakona popisati nadležna tela za priznavanje profesionalnih kvalifikacija u svom resoru.

Ministar nadležan za poslove obrazovanja će, u saradnji sa ministrom nadležnim za poslove rada propisati način izdavanja EU potvrde i utvrditi popis nadležnih tela za izdavanje EU potvrda, najkasnije do početka primene ovog zakona.

Ministar nadležan za poslove obrazovanja odrediće lica koja će obavljati poslove nacionalnog koordinatora najkasnije do početka primene ovog zakona.

Ministar nadležan za poslove obrazovanja propisaće način izdavanja EPK i utvrditi popis nadležnih tela za njeno izdavanje najkasnije do početka primene ovog zakona.

Član 98.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjuje se od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.